

PRESEKI ³/_{'81}

GLASILO TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA
DELA GOZDNEGA GOSPODARSTVA B L E D

REZULTATI DELA V DEVETIH MESECIH LETA 1981

V devetih mesecih letošnjega leta so temeljne organizacije gozdarstva in TOK oddale skupaj 115.430 m³ lesa, kar je 79% letnega plana. Temeljne organizacije so dosegle 84 % letnega plana, kar je 9 % nad mesečno dinamiko, TOK pa 70 %, kar je 5 % za mesečno dinamiko letnega plana. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem, so gozdarske organizacije letos prodale 8.569 m³ več lesa. Temeljna organizacija kooperantov je oddala 8.659 m³, TOZD Gozdarstvo pa 5.169 m³ več.

Predvsem je pomemben dosežek pri oddaji v TOK, ker so uspeli zmanjšati zaostanek za planom, od 18% v prvem polletju, na manj kot 7 % po devetih mesecih. Temeljne organizacije gozdarstva bodo v naslednjem obdobju zmanjšale obseg prodaje, ker letni plan oddaje ne bodo bistveno presegle. To pa pomeni, da bodo te organizacije izkazovale po devetih mesecih relativno boljši finančni rezultat v primerjavi z letnim obračunom, ker stroški ne bodo bistveno manjši.

Podatki o doseženih prodajnih cenah so presenetljivi v primerjavi s prejšnjimi leti in z resolucijskimi določili ter potrjujejo tisto, kar je bilo ugotovljeno ob polletnih obračunih. Dosežene cene skupaj s poračuni so v devetih mesecih za 57,3 % višje od cen v enakem lanskem obdobju in za 51,3% višje od povprečnih cen v preteklem letu. Po informacijah, ki jih imamo, dosegajo nekatere gozdno-gospodarske organizacije višje cene od cen, ki jih dosegajo naše temeljne organi-

"Non stop" proizvodnja na Martinčku. - I. V.

zacije. Kakšne so realne cene za les, predvsem za hlodovino iglavcev in bukve se še ne ve, vsekakor pa so nekatere organizacije, izkoriščajoč pomanjkanje lesa, zaračunavale les po cenah, ki niso realne.

Povprečna cena za dobavljeno hlodovino LIP Bled (skupaj s poračunom za prvo in drugo četrtletje) je 2.680,41 din/m³ in sicer za les iz družbenih gozdov 2.728,82 ter za les iz zasebnih gozdov 2.606,83. V dobavah LIP Bled je 2.326 m³ hlodovine izbrane kvalitete po ceni 5.000,00 din za m³, ki se po dogovoru ne šteje v hlodovino povprečne kvalitete. Če te dobave odštejemo, je povprečna dosežena cena za hlodovino iglavcev 2.597,32 din/m³ (DG 2.608,52 din, ZG = 2.591,72 din).

AERO - Tovarni celuloze Medvode je bilo dobavljeno 1.047 m³ drogov po povprečni ceni din 3.003,67 in 18.066 m³ celuloznega lesa, za kar smo prejeli skupaj s poračunom 2.076,63 din za m³.

Devetmesečni periodični obračuni temeljnih organizacij GG Bled inčasne razporeditve dohodka ter čistega dohodka so, gledano po listinah, tako dobri, da bi morali biti zadovoljni vsi, tako delavci v teh organizacijah kot organi družbenopolitičnih skupnosti. Za realno oceno uspešnosti poslovanja moramo poleg številke v obračunih upoštevati še troje dejstev:

- preseganje devetmesečnega plana oddaje lesa pri TOZD Gozdarstvo, ki vpliva na to, da je doseženi dohodek teh temeljnih organizacij primerjalno mnogo večji, kot bo v zadnjem četrtletju, ko bo prodano mnogo manj lesa, kot ga je bilo prodanega v povprečju v preteklih četrtletjih,

- posamezne kategorije celotnega prihodka in dohodka iz obračunov letošnjega leta so v primerjavi z vrednostmi v lanskem letu razvrstene za učinek inflacije,

- pretežni del ugodnih poslovnih rezultatov izhaja iz povečanih

cen. Le te so bile pri lesu za 57 % višje, pri prevozi pa za 50% višje kot v enakem obdobju lani.

Pri primerjavi dosežkov v devetih mesecih s planskimi, moramo upoštevati, da je predviden popravek plana glede obveznosti iz dohodka pri TOZD Gozdarstvo in da v planu TOZD Gozdno gradbeništvo niso planirana tista de-

la, ki so bila opravljena. V planih TOZD Gozdarstvo so preizkušeno ugotovljeni zneski za del dohodka po 12. členu zakona o gozdovih (del dohodka pri izkoriščanju gozdov, ki izhaja iz nadpovprečno dobrih pogojev pri pridobivanju dohodka) in del dohodka za izravnavo pogojev dela med našimi temeljnimi organizacijami gozdarstva. Nerealne postavke v planu se vidijo iz naslednjih podatkov:

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice
Dohodek po čl. 12	3.000.000	6.000.000	-
Obračunano I-IX/81	7.756.140	7.927.616	1.656.210
Izravnavo pogojev-plan	4.834.800	6.243.200	-
Izv. pog. obr. I-IX/81	5.794.201	4.120.461	-

Rezultati poslovanja temeljnih organizacij so prikazani na tabeli ustaljene oblike.

Viri pridobivanja dohodka in primerjava s planom ter dosežki v preteklem letu so prikazani posebej. Iz te tabele se vidi, da temeljne organizacije gozdarstva ne dosegajo planiranega obsega storitev v zasebnih gozdovih, nadalje preseganje planiranega obsega del pri TOZD Gozdno gradbeništvo in precej boljši dosežek od lanskega pri TOZD Avtoprevoznništvo in delavnice. Realno je obseg del pri investicijskih delih večji od prikazanega. Zaradi pričakovanja kredita za gradnjo gozdnih cest TOZD Gozdno gradbeništvo po devetih mesecih ni obračunala del opravljenega dela in sicer v višini približno 5 milijonov dinarjev. Direktni stroški za neobračunana dela so izkazani v postavki "nedokończana proizvodnja" in ne bremenijo doseženega prihodka.

Iz obračunov se tudi vidi velik porast materialnih stroškov. Ti so v primerjavi s preteklim letom za 82,6% večji. Tudi če zaradi specifične strukture prihodka TOZD Gozdno gradbeništvo podatkov te TOZD ne upoštevamo, so letošnji stroški še vedno za 76,2 % večji. Velik del povečanja se res nanaša na večji obseg gradnje gozdnih vlak, toda tudi mnoge druge stroškovne postavke so več kot 50 % večje od lanskim. Med materialnimi stroški

se je še najmanj povečala amortizacija. V devetih mesecih znaša obračunana amortizacija skupno 19.440.026 din, kar je le 22,9 % več kot v enakem obdobju lani. Ker je obračunana amortizacija nerealna v primerjavi z dejansko vrednostjo osnovnih sredstev (obračunava pa se po predpisih, ki naj bi se še letos spremenili) se moramo zavedati, da je tudi ugotovljeni ostanek čistega dohodka nerealen in da je del čistega dohodka pri poslovnih odločitvah treba tretirati kot amortizacijo.

Poglavje o stroških bi morali v naših analizah najbolj obdelati, vendar je porast stroškov zaradi cen tako velik, da se pri analizi stroškovnih postavk prizadevanja za bolj gospodarno delo in za varčevanje v njih skrjuje. Ugotavljanje gospodarnega dela je v današnjih pogojih predvsem naloga, ki se opravlja v sami proizvodnji. Samoupravne delavske kontrole bodo ekonomičnost dela lahko ugotavljale predvsem na podlagi preverjanja po računih in izdajnicah, če je bil posamezni izdatek potreben in če je količina porabljenega materiala pravilna. Po računskih podatkih je skoraj nemogoče pokazati na eventualne nepotrebne ali previsoke stroške.

V periodičnih obračunih se vidi, da so se od vseh stroškov najbolj povečale proizvodne storitve. V tej postavki so predvsem transportni stroški in stroški

vzdrževanja, stroški osnovnih sredstev in druge opreme. Ti stroški za devet mesecev znašajo 92,6 milijona din in so za 77 % višji kot lani. Med povečanju izstopajo tovrstni stroški pri TOZD Gozdno gradbeništvo, ki beleži rast od 10,2 milijona na 24,5 milijonov dinarjev. Pretežni del teh stroškov ima posebne značilnosti in ne vplivajo na dohodek. S tem mislimo predvsem na storitve drugih organizacij ali zasebnikov, ki jih TOZD Gozdno gradbeništvo samo obračuna in prenese v situacijo gradnje investicijskih objektov ali gradnje gozdnih vlak. Globalno ocenjevanje teh stroškov je težko tudi zaradi tega, ker se tretina teh stroškov nanaša na gozdne vlake. Ker je fizični obseg gradnje vlak med posameznimi leti zaradi različne kvalitete vlak in različnih zahtevnosti terena težko primerljiv, tudi primerjava stroškov ne pove dosti.

Tudi ostale vrste stroškov, razen tistih, ki so po družbenem

dogovoru omejeni, so se povečali od 50 % do 100 %, vendar so ti stroški po zneskih manjši in zaradi tega je tudi njihov učinek na dohodek manjši.

V letošnjem letu izkazujemo del dohodka, ki pripada kmetom med materialnimi stroški in sicer v postavki "odkupna vrednost lesa", prej smo ta sredstva izkazovali v dohodku. V devetmesečnem obračunu TOK so zneski naslednji:

- sredstva za kmečke sklade	886.412,00 din
- za poračun lesa	1.704.278,00 din
Skupaj	2.590.690,00 din

Iz podatkov se tudi vidi, da so se obveznosti iz dohodka precej povečale - 63,6 % in da so pri TOZD Gozdarstvo kar tako velike kot so bile planirane. Realno povečanje pa ni tako veliko, ker med obveznostmi iz dohodka prikazujemo tudi sredstva s katerimi razpolagajo temeljne organizacije same (torej to niso stroški v pravem pomenu), to so:

	I-IX/81	I-IX/80
- del dohodka za DSSS	17.969.448	10.503.958
- dohodek po čl. 12 z akona o gozd.	17.339.966	8.931.789
- izravnava pogojev poslovanja	9.914.962	5.377.441
- biološki prispevki	40.624.198	22.181.804
Skupaj	85.848.574	49.376.427

Prav pri teh postavkah je izkazano največje povečanje. Del dohodka za izravnava pogojev je v povečanem znesku zaradi tega, ker je TOZD Gozdarstvo Jesenice že v tem obdobju dosegla letni plan oddaje. Biološki prispevki so letos večji zaradi večje oddaje lesa in višjih povprečnih cen lesa. Že uvodoma pa smo ugotovili, da bo primerjava teh obveznosti s planom mogoča potem,

ko bo sprejet rebalans plana.

Obveznosti iz dohodka za finansiranje skupnih potreb so realno sicer manjše, povečanje je izkazano zaradi spremembe finansiranja zdravstvenega varstva.

Tudi v tem obdobju ugotavljamo povečanje prostih sredstev za biološke naložbe. To se vidi iz naslednjih podatkov:

	TOZD	TOK	Skupaj
Prenos iz leta 1980	6.689.907	1.270.773	7.960.680
Oblikovano v I. 1981	28.511.310	12.668.198	41.179.508
Skupaj	35.201.217	13.938.970	49.140.188
Porabljen v I. 1981	-21.457.341	11.909.289	33.367.208
Saldo 30/9-1981	13.743.877	2.029.681	15.772.980

Čisti dohodek je dosežen v višini 82,2% letnega plana. Za osebne dohodke je bilo v devetih mesecih razporejeno 75.401.154 din čistega dohodka. Ta sredstva so večja od obračunanih osebnih dohodkov 75.239.297 din, ker se pokriva del osebnih dohodkov, ki so bili prenešeni iz preteklega leta v nedokončani proizvodnji.

Obračunani osebni dohodki v devetih mesecih znašajo 75.239.397 din, kar je 79,2 % planiranih in 41,5 % več kot v enakem obdobju lani. To je več kot je dovoljeno po dogovoru o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, po katerem je največja rast OD 40 %. Ocenjujemo, da bo v letu 1981 skupaj obračunanih 104,5 milijona din osebnih dohodkov, kar je 10% več kot je planirano in 37,5 % več kot v letu 1980. Ocena velja za primer, da se vrednost točke do konca leta ne bo spremenila. Za takšno povečanje osebnih dohodkov bi morali doseči za 40 % večji dohodek, kar bo pa glede na navedene okoliščine (majhna oddaja lesa v zadnjem četrtletju in rast stroškov) težko. Če ocenjujemo, da bo dohodek, dosežen v letu 1981, za 41% do 42% višji kot lani, bi bili po dogovoru osebni dohodki lahko za 38,3% do 38,6 % večji.

Povprečni mesečni neto osebni dohodki so v obravnavanem obdobju bili 12.999 din in so za 38,9 % višji kot lani v enakem obdobju in za 30,5 % višji kot v poprečju preteklega leta. Po prognozi, ki jo je sprejel republiški izvršni svet, bodo letos življenjski stroški porasli za 41 %. To pomeni, da osebni dohodki zaostajajo za rastjo življenjskih stroškov za več kot 10 %.

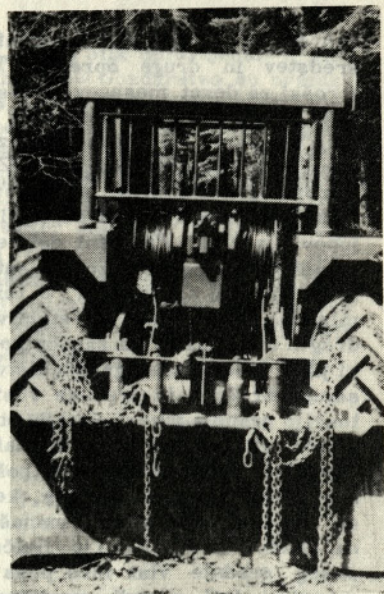
Podatki iz devetmesečnih obračunov naj bi bili podlaga za ocenjevanje uspeha ob koncu leta in za pripravo planov za leto 1982. Ob upoštevanju učinkov poslovnih dogodkov v zadnjem četrtletju ocenjujemo, da bo ob koncu leta finančni rezultat relativno slabši, kot je po devetih mesecih.

Ocenjujemo, da bo zaradi manjše oddaje lesa iz družbenih gozdov v zadnjem kvartalu, doseženi dohodek za delovno organizacijo le nekaj odstotkov višji od

planiranega (3-5%). Tako bo dohodek v primerjavi z doseženim dohodkom v preteklem letu le za 42 % do 45 % večji. To bi bil v stabilnih pogojih poslovanja velik dosežek; ugoden bo tudi v primerjavi z drugimi organizacijami združenega dela, toda majhen v primerjavi s polletnimi in devetmesečnimi obračuni, ko je bil dohodek za 68,9% oziroma 54,6 % večji kot v enakem obdobju prejšnjega leta.

Ko pomislimo, da so podatki iz devetmesečnih obračunov tudi osnove za sestavljanje planov za leto 1982 in to, da resolucija o politiki izvajanja srednjeročnega plana 1981-1985 v letu 1982, ki jo moramo pri sestavljanju obvezno upoštevati, ne bo deklarativna, kot so bile nekatere resolucije doslej, vidimo, da perspektive niso vzpodbudne. Za leto 1981 bomo ob koncu leta ugotavljali, da so cene za hlodovino za več kot 50 % višje kot v letu 1980 in da je dohodek le za dobrih 40 % večji. Kaj bo v le-

tu 1982, ko naj bi se cene povečale za 15-20 % v primerjavi z letom 1981, stroški poslovanja pa bodo naraščali po znatno večji stopnji, posebno v tistih organizacijah, ki so vezane na uvoz repromateriala ali rezervnih delov, kot so navezane tudi naše temeljne organizacije. Mogoče bomo le spoznali, da je izhod v povečani produktivnosti in ne v navijanju cen. Kako pa naj produktivnost povečamo? Precej lahko dosežemo z intenzivnejšim delom v gozdu, pri gradnji cest ali v delavnici, precejšnje možnosti so pri izdelavi boljših sortimentov (da ne bomo gnili les prodajali kot hlode), vendar premalo za premagovanje težav, ki nas čakajo. Izhod je v rešitvi problema režijskih delavcev. Pa ne samo v tem, da bi več delali, ampak predvsem v tem, da bi se obseg administrativno-strokovnega dela skrčil in na nujno potrebni obseg. To pa je od strani prestrukturiranja gospodarstva, ki ne bo lahko niti hitro.

Ferguson adaptiran v gozdarski traktor s švedskim vitlom IG-LAND. Foto: I. V.

PRĚGLED PRIHODKOV PO VRSTAH IN PRIMERJAVA S PLANOM I. - IX, 1981

TOZD	v 000 din			
	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	TOK
1. Prihodki od lesa				
Planirano v letu 1981	99.090	97.100	23.240	134.140
Doseženo I-IX, 1981	91.559	90.472	22.605	100.785
% doseganja plana	92,4 %	93,2 %	97,3 %	75,1%
Doseženo I-IX, 1980	57.419	51.983	12.645	52.212
2. Eksterne storitve				
Planirano v letu 1981	4.391	960	1.048	150
Doseženo I-IX, 1981	2.919	983	1.532	1.470
% doseganja plana	66,5 %	102,4 %	146,2 %	980,0 %
3. Prihodki od storitev v ZG in od stor. kooperantom				
Planirano v letu 1981	1.960	2.584	494	16.714 *
Doseženo I-IX, 1981	785	1.565	736	12.706
% doseganja plana	40,1 %	60,6 %	149,0 %	76,0 %
Doseženo I. - IX, 1980	854	284	987	3.573
4. Prihodki od drugih internih storitev				
Planirano v letu 1981	5.216	374	100	5.583
Doseženo I. -IX, 1981	3.824	251	220	4.984
% doseganja plana	73,3 %	67,1 %	220,0 %	89,3 %
Doseženo I. - IX, 1980	2.897	182	187	3.269
5. Prihodki od gojenja				
Planirano v letu 1981	11.950	12.220	4.183	17.911
Doseženo I-IX, 1981	9.167	9.491	2.736	11.405
% doseganja plana	76,7 %	77,7 %	65,4 %	63,7 %
Doseženo I. -IX, 1980	5.653	5.473	1.626	6.547

6. Prihodki od obresti in združevanja sredstev				
Planirano v letu 1981	627	520	175	177
Doseženo I-IX, 1981	1.059	1.293	342	452
% doseganja plana	169,0 %	248,6 %	195,2 %	240,1 %
Doseženo I. -IX, 1980	370	342	141	197
7. Drugi prihodki				
Planirano v letu 1981	1.594	2.476	13.053	1.146
Doseženo I-IX, 1981	1.353	2.086	11.042	807
% doseganja plana	84,9 %	84,2 %	84,6 %	70,4 %
Doseženo I. - IX, 1980	592	840	6.001	977

	Gradbeništvo	Avtoprevozištvo
1. Prihodki od storitev		
Planirano v letu 1981	11.000	11.277
Doseženo I-IX, 1981	21.064	8.622 ²
% doseganja plana	191,5 %	76,5 %
Doseženo I-IX, 1980	15.134	6.131
2. Prihodki od invest. del		
Planirano v letu 1981	29.000	-
Doseženo I-IX, 1981	16.043	318
% doseganja plana	55,3 %	-
Doseženo I-IX, 1980	15.557	382
3. Prevozi interni		
Planirano v letu 1981	-	31.834
Doseženo I-IX, 1981	-	23.435
% doseganja plana	-	73,6 %
Doseženo I-IX, 1980	-	15.102
4. Prihodki od drugih internih storitev		
Planirano v letu 1981	14.000	10.932
Doseženo I-IX, 1981	20.951	8.866
% doseganja plana	149,7 %	81,1 %
Doseženo I-IX, 1980	7.245	4.517
5. Prihodki od prodaje materiala		
Planirano za leto 1981	-	6.870
Doseženo I-IX, 1981	-	8.772
% doseganja plana	-	127,7 %
Doseženo I-IX, 1980	-	4.474
6. Prihodki od obresti in združevanja sredstev		
Planirano za leto 1981	179	178
Doseženo I-IX, 1981	331	255
% doseganja plana	142,7 %	143,3 %
Doseženo I-IX, 1980	137	146
7. Drugi prihodki		
Planirano za leto 1981	1.427	354
Doseženo I-IX, 1981	1.019	561
% doseganja plana	71,4 %	158,5 %
Doseženo I-IX, 1980	591	175

* od tega prevozi 5.575.814,00 din
 2 od tega prevozi 8.123.818,00 din

ANALITIČNI PODATKI O DELOVNEM ČASU IN OSEBNIH DOHODKIH ZA ČAS I. - IX. 1981

	Bohinj	Fokljuka	Jesenice	TOK	Gradbeništvo	Avtoprev.	DSSS	GG Bled	1980
Število delavcev po planu	95	95	56	65	66	58	55	490	513
Število del. izraž. iz delovnih ur	(91) 86	(98) 93	(62) 58	(60) 60	(77) 75	(58) 58	(56) 55	(502) 485	476
Planirano število delovnih ur	220.765	216.494	116.346	159.469	153.881	129.970	128.064	1.124.989	1.155.353
Obračunane delovne ure I-IX/81	140.325	152.210	94.648	98.252	123.408	95.038	90.480	794.361	779.807
% doseganja plana	63,7 %	70,3 %	81,4 %	61,6 %	80,2 %	73,1 %	70,7 %	70,5 %	65,8 %
Efektivne ure po času	51.873	47.206	38.991	56.816	25.871	49.942	76.628	347.326	352.716
Efektivne ure po učinku	53.638	67.755	35.116	23.028	73.602	28.921	120	252.130	270.705
Slabo vreme in prekinitve	5.963	8.161	3.521	3.170	4.955	1.187	-	26.957	24.473
Bolezni do 30 dni	9.686	8.256	3.800	2.249	3.054	2.568	1.604	31.226	32.180
Druga nadomestila	18.505	20.108	12.792	12.526	15.252	12.008	11.688	102.879	96.492
Delež efektivnih ur v vseh urah	75,2 %	75,5 %	78,3 %	81,3 %	80,6 %	83,0 %	84,8 %	79,2 %	-
Delež efektivnih ur I-IX/80	76,0 %	76,8 %	79,8 %	82,0 %	80,3 %	84,6 %	84,9 %	79,9 %	-
Neplačani izostanki	863	588	934	952	-	-	8	2.985	6.368
Bolezni nad 30 dni	7.275	7.399	5.608	184	2.792	96	1.320	24.675	33.180
Planirani bruto OD	18.222.700	17.854.100	9.206.300	14.022.100	12.600.700	10.857.800	12.243.300	95.007.000	78.453.400
Obračunani OD I-IX/81	13.572.518	14.608.385	8.317.184	9.653.116	10.900.335	8.847.701	9.340.158	75.239.397	57.245.832
% doseganja plana	74,5 %	81,8 %	90,3 %	68,8 %	86,5 %	81,5 %	76,3 %	79,2 %	73,0 %
Bruto OD I-IX/80 - korigirani	10.074.245	10.767.959	6.342.536	6.566.477	7.003.743	5.792.073	6.625.552	53.172.555	-
Povečanje OD I-IX/81/80	134,7 %	135,7 %	131,1 %	147,0 %	155,6 %	152,8 %	141,0 %	141,5 %	-
Povprečni bruto OD - plan 81	15.022	15.009	14.401	16.003	14.903	15.204	17.334	15.370	12.046
Povprečni bruto OD - I-IX/81	17.603	17.467	15.993	17.881	16.076	16.944	18.789	17.238	13.361
% doseganja plana	117,2 %	116,4 %	111,1 %	117,7 %	107,9 %	111,4 %	108,0 %	112,2 %	110,9 %
Povpr. bruto OD I-IX/80 - korigirani	12.884	12.341	11.405	13.075	11.598	11.723	13.684	12.383	-
Povečanje I - IX/81/80	136,6 %	141,5 %	140,2 %	136,9 %	138,6 %	144,5 %	137,3 %	139,2 %	-
Bruto OD I-XII/80 - korigirani	13.516	13.070	12.129	13.993	12.187	12.604	14.641	13.163	-
Povečanje I-VI/81 : I-XII/80	130,2 %	133,6 %	131,9 %	127,8 %	131,9 %	134,4 %	128,3 %	131,0 %	-
Povprečni neto OD I-IX/81	13.509	13.188	12.111	13.372	12.133	12.632	13.975	12.999	9.463
Povprečni neto OD I-IX/81 (brez bolezni)	13.789	13.417	12.248	13.475	12.202	12.730	14.054	13.148	9.463
Povprečni neto OD I-IX/80 (brez bolezni)	9.938	9.472	8.831	9.947	8.792	8.869	10.357	9.463	-
Povečanje I-IX/81/80 (brez bolezni)	138,8 %	141,6 %	138,7 %	135,5 %	138,8 %	143,5 %	135,7 %	138,9 %	-
Povprečni neto OD I-XII/80	10.345	9.933	9.309	10.555	9.210	9.476	11.006	9.962	-
Povečanje I-IX/81 : I-XII/80	130,6 %	132,8 %	130,2 %	126,7 %	131,7 %	133,3 %	127,0 %	130,5 %	-

Opoomba: Število delavcev v oklepaju je izračunano na podlagi vseh ur (tudi neplačana odsotnost).

FINANČNI PREGLED POSLOVANJA TEMELJNIH ORGANIZACIJ GOZDNEGA GOSPODARSTVA BLED I. - IX. 1981

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	TOX	Gradbeništvo	Avtoprevozn.	DSSS	GG Bled	1980
Planirani obseg dela (m3, din, tkm)	40.900 m3	39.000 m3	10.200 m3	56.700 m3	54.200.000 din	3.223.950 tkm	-	146.800 m3	148.000
Realizirani obseg dela I-IX/81	33.040	32.907	9.870	39.613	59.407.356	3.358.258	-	115.430	101.692
doseganja plana v %	80,8 %	84,4 %	96,8 %	69,9 %	109,6 %	104,2 %	-	78,6 %	68,7 %
velikne zaloge 1. 1. 1981	11.218 m3	7.491 m3	4.171 m3	2.110 m3	141.000 din	177.000 din	-	25.440 m3	21.870
velikne zaloge 30.9. 1981	8.239 m3	6.414 m3	3.756 m3	1.576 m3	2.343.177 din	1.465.891 din	-	19.173 m3	28.020
Planirani celotni prihodek	124.829.800	116.263.500	42.275.600	176.821.100	55.805.500	61.443.500	24.280.100	60.719.100	405725.700
Doseženi celotni prihodek	110.666.327	106.140.888	39.213.405	132.608.676	59.407.356	50.829.486	18.015.437	516881.575	309186.517
doseganja plana	88,7 %	91,3 %	92,8 %	75,0 %	106,5 %	82,7 %	74,2 %	85,9 %	76,2 %
Doseženi prihodek I - IX/80	70.447.367	62.090.180	23.226.951	70.405.898	38.454.506	31.206.864	13.352.751	309186.517	-
povečanja celotnega prih. I-IX/81:80	157,1 %	170,9 %	168,8 %	188,3 %	154,5 %	162,9 %	134,9 %	167,2 %	-
Planirani stroški - materialni	43.599.700	40.039.200	14.945.500	122.659.700	27.355.900	34.124.400	7.151.000	289875.400	194.910.600
Doseženi materialni stroški	36.825.979	34.125.020	11.659.029	95.747.428	38.707.760	30.437.024	5.973.876	253476.116	138.778.471
doseganja plana	84,4 %	85,2 %	78,0 %	78,1 %	141,5 %	89,2 %	83,5 %	87,4 %	71,2 %
Doseženi materialni str. I-IX/80	21.339.909	21.262.724	7.082.286	49.070.972	16.919.264	19.178.180	3.925.136	138778.471	-
Planirani dohodek	81.230.100	76.224.300	27.330.100	54.161.400	28.449.600	27.319.100	17.129.100	311843.700	210.815.600
Doseženi dohodek I - IX/81	73.840.349	72.015.868	27.554.376	36.861.247	20.699.597	20.392.453	12.041.560	263.405.460	107.406.045
doseganja plana	90,9 %	94,5 %	99,4 %	68,1 %	72,8 %	74,6 %	70,3 %	84,4 %	80,8 %
Doseženi dohodek I - IX/80	49.107.458	40.827.456	16.144.665	21.334.926	21.535.242	12.028.683	9.427.615	170.406.045	-
povečani dohodek I - IX.81 : 80	150,4 %	176,4 %	170,7 %	172,8 %	96,1 %	169,5 %	127,7 %	154,6 %	-
Del dohodka za skupno porabo	3.502.886	3.619.136	1.532.206	1.838.720	1.983.807	1.863.948	1.463.104	15.803.807	4.943.657
Del dohodka za splošne potrebe	385.982	374.026	131.629	92.690	86.116	102.834	25.138	1.198.415	1.422.507
Del dohodka za delovno skupnost	5.094.788	4.812.573	1.717.475	3.393.066	1.585.860	1.365.686	-	17.969.448	10.593.958
Amortizacija iznad minimalne	811.842	336.535	133.886	112.294	634.895	1.141.131	36.258	3.206.841	2.403.741
Biološka amortizacija	12.797.212	12.563.352	3.150.746	12.668.198	-	-	-	41.179.508	18.566.622
Skupne obveznosti iz dohodka	17.314.937	14.835.083	3.165.626	1.572.362	1.408.956	1.909.230	418.004	40.624.198	35.424.671
Skupne obveznosti iz dohodka glede na plan	39.521.666	36.540.705	9.831.568	19.677.330	5.699.634	6.382.829	1.942.504	119.596.236	73.355.166
Skupne obvezn. iz dohodka I-IX/80	103,9 %	91,1 %	100,6 %	65,9 %	73,4 %	72,4 %	60,0 %	87,7 %	-
Planirani OD	42.821.100	36.095.200	17.566.700	25.440.200	20.684.400	18.507.500	13.858.000	174.973.100	119.765.400
Doseženi OD I - IX/81	34.318.684	35.475.163	17.722.808	17.183.917	14.999.963	14.009.634	10.099.056	143.809.225	97.050.880
doseganja plana	80,1 %	98,3 %	100,8 %	67,5 %	72,5 %	75,7 %	72,9 %	82,2 %	81,0 %
Doseženi OD I - IX/80	24.102.519	20.138.181	10.522.688	9.327.626	16.800.148	7.565.694	8.594.024	97.050.880	-
povečanja OD I - IX.81 : 80	142,4 %	176,2 %	168,3 %	184,2 %	89,3 %	185,2 %	117,5 %	148,2 %	-
Del OD za akontacije OD	13.870.923	14.900.771	8.406.713	9.560.426	10.673.653	8.648.510	9.340.158	75.401.154	49.680.657
Del OD za ustanovnanjski prispevek	633.476	688.777	417.176	463.193	522.072	423.530	449.193	3.597.417	3.153.904
Priznani OD I-IX/81	19.814.285	19.885.615	8.898.919	7.160.298	3.804.238	4.937.594	309.705	64.810.654	37.811.229
Priznani OD I-IX/80	13.290.801	8.242.846	3.791.580	1.759.644	8.827.758	938.447	960.150	37.811.229	-

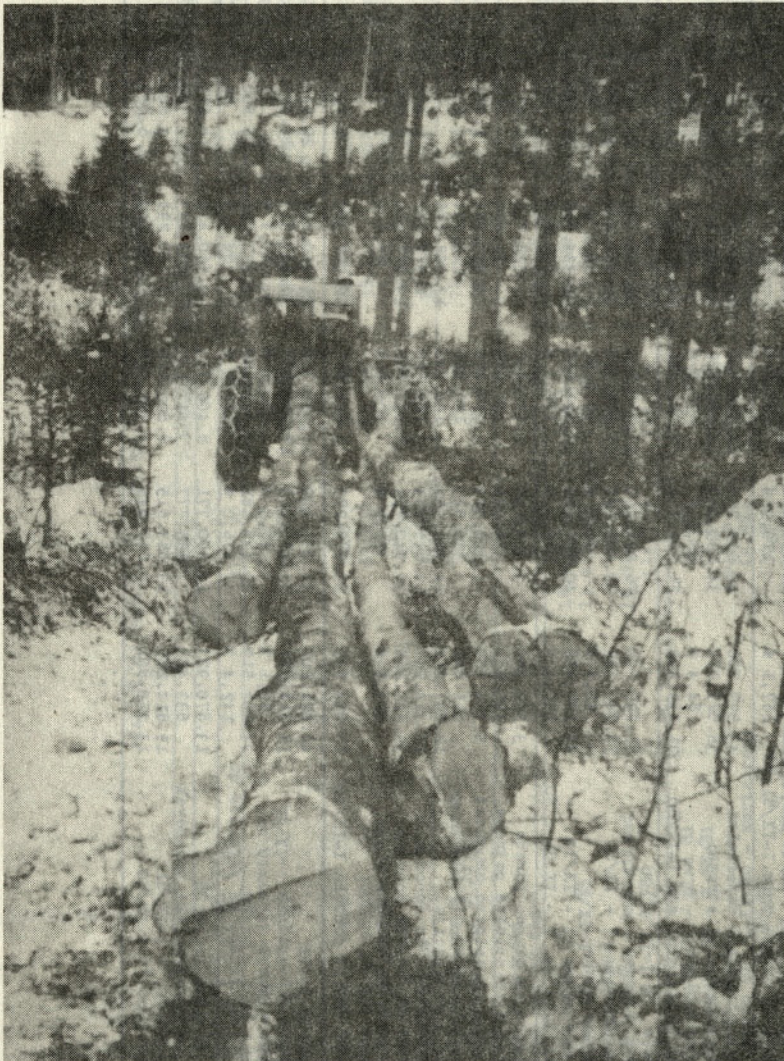
GOZDARSTVO BOHINJ V LETOŠNJIH DEVETIH MESECIH

Devetmesečni obračun v gozdarski proizvodnji že nakazuje uspešnost poslovanja v tekočem letu. V Bohinju lahko ugotovljamo, da se deleži opravljenih faz gibljejo v povprečju nad 75% letnega plana, kar smatramo za ugoden rezultat ob tričetrtletju:

posek	74 %
spravilo	84 %
gojenje	78 %
oddaja	82 %

Različni deleži so največ posledica naravnih činiteljev na gozd in človeka ter pomembno vplivajo na spremembo strukture opravljenih del. Velika količina slučajnih pripadkov nam je otežila delo, ugodno poletje pa je omogočilo sorazmerno ugoden rezultat pri negovalnih opravilih, pri katerih smo zaradi slabih delovnih pogojev v preteklem letu imeli težave. Popravili smo neugodno strukturo prehodnih zalog

z dobrim delom pri spravilu lesa in ga premaknili na skladišče. V preteklem letu nam je že oktobra nagajala zgodna zima, da nam je les zastal pri panju. Posledica je bila slabša kakovost in primanjkovanje žagarske hlovdovine ob višku celuloze. Kljub naštetim težavam bomo ob dobrem delu in pod normalnimi pogoji izpolnili letni plan, ob katerem ne smemo pozabiti na dodatne obveznosti v Čičariji, kjer pomagamo kraškim gozdarjem pri poseku podrtin.

Debelna metoda velja za učinkovit način gozdne proizvodnje. I. V.

Pomemben dejavnik produktivnosti je izraba rednega delavnega časa. V letošnjem letu smo v primerjavi s preteklim porabili 1,5% manj delavnih ur. Največja slabost bohinjških gozdarjev je majhen delež učinkovitega delovnega časa. Poglejmo strukturo:

efektiven delovni čas	71 %
dopusti in prazniki	13 %
bolniški dopusti	12 %
slabo vreme	4 %

Bolniških dopustov do 30 dni, ki so breme TOZD je od preteklega leta za 18 % več in po obsegu predstavljajo že 9 % učinkovitega delavnega časa. Ugotovljamo tudi, da največji delež tega dopusta koristijo delavci, ki nimajo stalnega bivališča v Bohinju.

Ostali podatki so razvidni iz tabel finančnega pregleda poslovanja in analitičnih podatkov.

I. V.

**STVARNA
STVARNOST**
Vsi mi imamo zasluge
za to našo stvarnost!
Zato jo vsi tudi plačujemo...

NEKAJ O NAŠEM DELU V PRETEKLIH DEVETIH MESECIH

Obračun za devet mesecev ne pokaže samo rezultatov za to obračunsko obdobje, ampak že precej natančno pokaže na letni rezultat in na začetno osnovo, s katero bomo začeli delati v prihodnjem gospodarskem letu.

Če bodo vremenske razmere v novembru in decembru normalne, lahko predvidevamo, da bomo planske naloge izpolnili in da bomo startali v prihodnje leto s solidno osnovo.

Naloge, ki smo jih imeli in bodo prisotne še do konca leta, so letos precej zahtevne. Poleg osnovnega plana pridobivanja gozdnih sortimentov, gojenja gozdov in priprave dela za proizvodnjo leta 1982 smo se ob koncu zime intenzivno lotili pospravljanja slučajnih pripadkov in spravila lanskih zalog lesa in gozda. Zaloge lesa v gozdu so bile prevelike, vzrok za povečanje pa je bil, da nam jih je že v novembru prekril sneg. Poleg velike količine pa so bile te zaloge pretežno iz redčenj, razsute na veliki površini in z vlakami slabo dosegljive, kar je našo nalogo še oteževalo.

V devetih mesecih smo pretežni del teh del opravili in do konca leta bomo uspeli znižati zaloge na višino, ki je potrebna za ne-

moten potek proizvodnje gozdnih sortimentov.

Pogoje, da smo lahko to naredili, smo si ustvarili v zimskih mesecih, ker je bilo proizvedenih veliko več sortimentov kot v preteklih letih.

Vzporedno s temi deli so gojitvena in pripravljala dela potekala skoraj po dinamičnem plesu in sedaj že lahko ugotovimo, da bodo opravljena.

Pri našem delu nismo imeli kakšnih posebnih problemov. Skupina naših proizvodnih delavcev je zelo odgovorno izpolnila svoje naloge, prav tako pa tudi tisti, ki vodijo in oskrbujejo proizvodnjo.

Ob koncu bi rad opozoril na nekaj zelo pomembnega! Vse prevečkrat tehtamo naše rezultate po denarnih kazalcih, ki v tem času premalo povedo ali pa nas celo zavajajo in uspravajo.

Napovedi za naprej niso najboljše in če bi imeli kvalitetnejše podatke o naši storilnosti, produktivnosti in ekonomičnosti, bi se za te čase laže in hitreje pripravili.

Dušan Novak, dipl. ing.

IZVAJANJE PLANA 1981 V DEVETMESEČNEM OBDOBJU V TOZD GOZDNO GRADBENIŠTVO

TOZD Gozdno gradbeništvo sodeluje v proizvodni verigi pridobivanja lesa z izgradnjo gozdnih prometnic in vzdrževanjem objektov, ki so potrebni v okviru te proizvodnje.

V letu 1981 smo delavci TOZD Gozdno gradbeništvo sprejeli obvezo, da bomo zgradili 24,6 km gozdnih cest, zgradili vlak za 8.000.000,00 din, vzdrževali str. ceste v višini 4.000.000,00 din, zgradili plato za mehanizirano skladišče na Rečici za 10 milj. din, obnovili počitniški dom Piran v obsegu 3.000.000,00 din ter opravili različne usluge za tuje naročnike v višini 1 milj. din. Skupni vrednostni obseg naštetih del znaša 54.200.000,00 din.

Gozdno gradbeništvo ima še bolj sezonski značaj dela kot Gozdarstvo in se zato lahko vprašamo, koliko in kako smo izkoristili poletno sezono. V devetih mesecih smo opravili realizacijo v višini 59.407.356,00 din in praktično že dosegli planirani prihodek. Med letom so se pojavile še dodatne potrebe po vlakih in moramo pospešeno delati do konca leta. Poseben problem so gradnje cest. Opravili smo izkop v dolžini 18,6 km in že zgradili ceste Bareča dolina-Španova Kopišča, Voje-Planina Blato, Belca-Mikulovica, Ravne-Zakop, obračališče Klek v skupni dolžini 15,86 km. V gradnji pa so še 3 izredno težke novogradnje in sicer Brlogovec-Zajama, Zakamnik-Jekelj in Praprotnica-Prehod. Na Brlogovcu je razgiban teren z izkopi 6,9 m³ na tekoči meter ceste. Tu delamo z lafeto BÖHLER od zore do mraka, kar nam bistveno povečuje ekonomičnost in učinkovitost dela. Podobne organizacijske rešitve bo potrebno poiskati tudi pri ostalih težjih strojih v GG Bled. Na cesti Zakamnik-Jekelj je izredno mehko zemljišče in zahteva nasipe 5 m³

Snegolom je bil pogost primer v zadnjih dveh zimah
I. V.

po tekočem metru ceste. Na najbolj mehkih mestih izdelujemo nasip s pomočjo "filca", ki preprečuje mešanje ilovice z nasipnim materialom. Zaradi finančnih težav pa smo cesto Praprotnica-Prehod začeli graditi šele v mesecu septembru. Na teh težkih gradnjah nam lahko načrtno izvajanje del poruši slabo vreme ali zgodnjisneg. Po operativnem načrtu računamo, da bomo predvidena dela na izkopih opravili do konca leta, nasip in pa objekti so v veliki meri odvisni od vremena v tem zadnjem tromeščju.

Podobno pozornost zaslužijo materialni stroški v tem letu, saj znaša porast nad planom 41 %. Pri tem gre za bistveno spremenjena dela v primerjavi s preteklimi leti in to predvsem pri izvajanju del na mehaniziranem skladišču na Rečici in obnovi počitniškega doma Piran. Določen delež povečanja pa pomenijo tudi povečani prevozi tamponskega materiala na posameznih cestah na Mežaklji, v Bohinju in na Jesenicah. Končno pa nas prizadanejo tudi podražitve goriva in razstreliva.

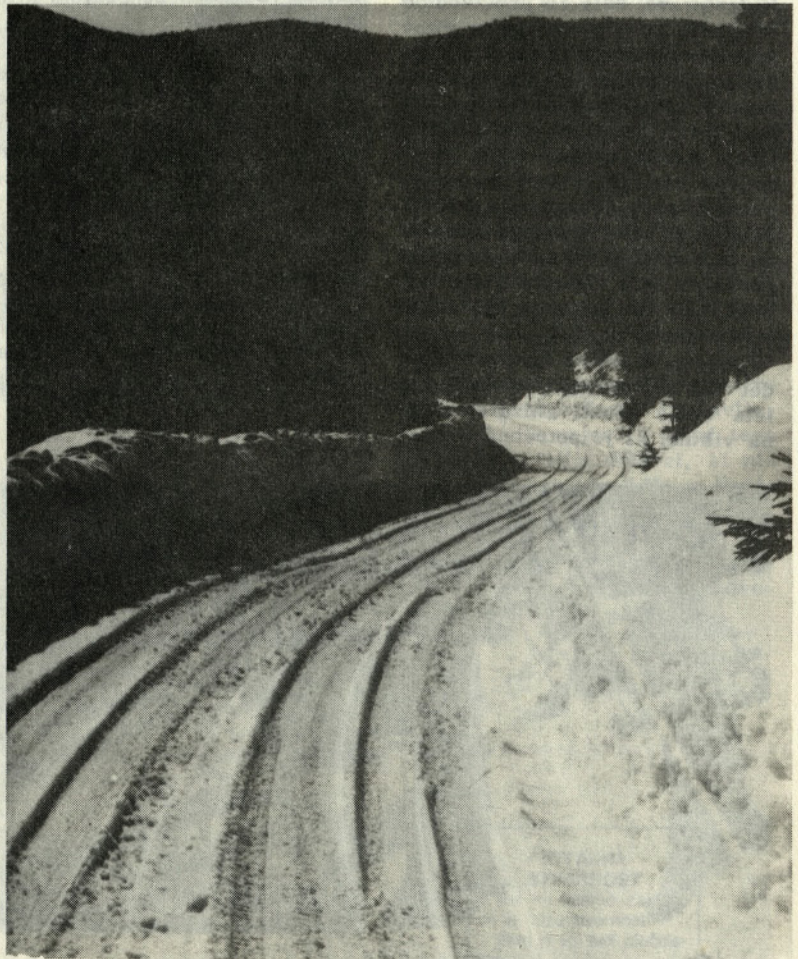
Kadrovska situacija v TOZD ni rožnata, saj raznoliko delo zahteva tudi raznovrstne profile delavcev. Od 88 trenutno zaposlenih je več kot 50% sezonskih delavcev, pri katerih se kaže precejšnja fluktuacija in znaša v zadnjih treh letih okrog 40 %. Poleg tega pa opažamo tudi majhno navezanost na TOZD. Delovna disciplina, posebno pri mladih delavcih in tistih, ki so prvič pri nas, ni na primerni višini. Ker pri raznovrstnih delih lahko ugotavljamo le skupinske učinke vidimo, da nam ti momenti precej zmanjšujejo skupno učinkovitost. K tej situaciji pa svoj delež prispevajo tudi naše bivalne razmere delavcev, kjer je še vedno vprašljivo kopanje oz. umivanje po vsakodnevem delu v prahu ali blatu. Barakarski sistem brez dobro urejenih komunalnih zadev ne zdrži več v zvezi z nalogami v proizvodnji. Zaradi vseh teh zadev je tudi počutje delavcev slabše kot v urejenih centrih; to pa se posredno odraža tudi pri učinkovitosti na delu.

V Gozdnem gradbeništvu prihajamo v fazo popolne mehanizacije in smo zatorej pri izvajanju plana v največji meri odvisni od normalnega obratovanja gradbene mehanizacije. Dotrajana gradbena mehanizacija in praktično nemogoče nadomeščanje strojev z ustreznim načinom dela, nam povzročata precejšnje izpade, ki jih ni moč kmalu nadoknaditi. Pri tem se kažeta dve osnovni pomanjkljivosti in sicer, da ima TOZD Avtoprevoznništvo, ki popravlja našo mehanizacijo, premalo mehanikov ter tako praktično ne pridemo do preventivnega vzdrževanja. Pri nas pa nekateri strojniki premalo negujejo stroje v smislu preventive na tem nivoju. Posledica tega je najemanje gradbene mehanizacije, kar našemu TOZD povzroča trikratno škodo oziroma dodatne stroške.

V TOZD Gozdno gradbeništvu se zavedamo, da smo vpeti v proizvodno verigo gozdarstva in da moramo dosledno izvajati planske obveze. Kljub temu pa ugotavljamo, da smo preveč razbiti, saj smo imeli v septembru preko 30 delovišč in jih težko pokrivamo na celotnem gozdno-gospodarskem območju GG Bled. Dela bo potrebno koncentrirati in izvajati preko celega leta.

Spričo sestava delegatov za samoupravne organe, ki so iz vseh sredin, smo se dogovorili, da v gradbeni sezoni zavestno opravimo samoupravne naloge izven delovnega časa. Seje so bile dobro obiskane, zavzetost delegatov pa na primerni ravni, saj smo razpravljali o različnih problemih, ki se pojavljajo pri vsakodnevem delu.

Andrej Klinar, dipl. ing.

Zima je pri nas radodarna.
I. V.

DOSEGANJE PLANA ODDAJE LESA V TOK I-IX 1981

V TOK smo od planiranih 56.700 m³ v devetih mesecih oddali dobrih 39.500 m³ ali 70 %. Pri iglavcih je plan dosežen 71 %, pri listavcih pa smo od planiranih 4.000 m³ oddali šele 2.331 m³ ali 58 %, pa še to pretežno plemenite in mehke listavce, bukovih žagovcev je bilo le dobrih 800 m³.

Po organizacijskih enotah je plan, skupaj iglavci in listavci, v devetih mesecih dosežen takole: Bohinj 68 %, Pokljuka 70 %, Jesenice 69 % in Radovljica 72 %.

V primerjavi z istim obdobjem lani smo letos več oddali dobrih 8.500 m³, kar je rezultat priza-

devanja vseh delavcev TOK, organizacijskih sprememb in povečanega obsega podružbljene proizvodnje.

Izvršitev letošnjega plana oddaje lesa je v največji meri odvisna od pravilne mehanizacije v TOK oziroma na GG Bled.

Zaradi omejitve uvoza in majhnih možnosti nabave na domačem trgu je stanje na tem področju kritično. Izgledi za bodoče so tudi negotovi, tako, da pričakujemo v prihodnjem letu še večje motnje v proizvodnji.

Arih Andrej, dipl. ing.

POSLOVNI REZULTATI TOZD-A AVTOPREVOZ- NIŠTVO IN DELAVNICE ZA IX MESECEV

Razveseljiv je podatek, da je obseg dela pri avtoprevozih izpolnjen že 104,15 % letnega plana oziroma 139,89 % IX-mesečnega plana. To je zasluga voznikov, ki prizadevno vozijo tudi v podaljšanem času. Skupno smo si prizadevali, da smo viške kapacitet oddajali strankam, kar v celoti nismo uspeli zaradi planskih in organizacijskih slabosti v DO.

V mehanični delavnici je bilo opravljeno 93,30 % delovnih ur IX mesečnega plana. Vzrok temu je način planiranja dela oziroma prisotnosti na delu, ne pa planiranih potreb po popravilih oziroma vrednostno. Zato se v rezultatih direktno odraža odsotnost petih delavcev, ki so v začetku drugega kvartala odšli k vojakom. Osebna ocena opravljenih del je zadovoljiva in zelo dobra prav v zadnjem času, kar so izrazili tudi odgovorni v ostalih TOZD-ih.

V prvem polletju so bili zaskrbujoči visoki materialni stroški, za katere predvidevam, da so visoki tudi v tem obdobju. Razlogi so tako različni, da bi bil potreben skupen pristop in reševanje.

Vidic ing. Tadej

Skladovnice lesa na Rečici se večajo.
Foto: GG Bled

Vozniki kamionov so v devetih mesecih presegli letni plan. Foto: GG Bled

PRESEKI - NAŠE GLASILO ZA INFORMIRANJE

Delavci vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti naše delovne organizacije smo se odločili za izdajanje internega glasila "Preseki", z namenom medsebojnega informiranja o delovanju, delu, uspehih in neuspehih našega dela. To je naše skupno glasilo, v katerega pišemo za nas in o nas. Zato želimo, da pri sestavi Presekov sodeluje čim večje število naših delavcev. Da bi v aktivno sodelovanje vključili slehernega delavca, smo že v tej številki, kot bomo tudi v bodočih, objavljali razgovore z delavci. Za objavo razgovorov z delavci pa so od uredniškega odbora določeni: za TO Bohinj - veber Ivan, TO Pokljuka - Podlogar Jože, TO Jesenice - Mertelj Alojz, TOK Bled - Arh Bojan, TO Gozdno gradbeništvo - Zalokar Slavko, TO Gozdno avtoprevoznništvo - Vidic Tadej in za DS SS - Jože Skumavec. Seveda pa je sleherni, ki želi razgovor z delavci opraviti, vabljen, da ga objavi. Tako naj delavec, ki se sam ne odloči napisati prispevka, pokliče nekoga, ki je v uredniškem odboru določen za ta dela, da pripravi razgovor za Preseke.

Poleg tega bomo v Presekih objavljali vprašanja, ki nam jih boste pošiljali. Zanje bomo poskrbeli ustrezne odgovore. Vprašanje in odgovor bosta objavljena skupaj. Če pa odgovora ne bomo mogli preskrbeti, bomo objavili samo vprašanje in prosili bralce za pomoč pri odgovoru. Za objavo vprašanja obstojata le dva pogoja:

- vprašanje mora biti resno in interesantno za več delavcev,
- sestavljalca vprašanja se mora podpisati, ime pa bo objavljeno v Presekih le na njegovo željo. Anonimnih vprašanj ne bomo objavljali.

Cilj uredniškega odbora je, da bi Preseki imeli naslednjo vsebino:

1. Poslovne in samoupravne informacije:
 - plani, investicije,
 - uspešnost poslovanja,
 - spremembe poslovanja,
 - opisi stanja, delo itd.,
 - predlogi, sklepi samoupravnih organov,
 - obrazložitve sklepov.

2. Inovativna dejavnost
 - prispevki z opisom konkretnih sprememb in izboljšav,
 - predlogi izboljšav in inovacij
3. Medsebojni stiki
 - intervjuji,
 - zapiski na osnovi razgovorov
 - predstavitev delavcev
4. Prispevki družbeno političnih organizacij
5. Vprašanja in odgovori
6. Poročilo o strokovnih potovanjih
 - Za vsako strokovno potovanje mora biti napisan kratek prispevek za Preseke.
7. Novosti v sestavljeni organizaciji GLG
8. Prispevki društev: DIT, šoferji in avtomehaniki, ekonomisti in drugi
9. Novosti s krajevnih skupnosti.

Prispevki naj bodo kratki, namenski in z jasno vsebino.

Preseki bodo izhajali po potrebi, prav tako bo obseg odvisen od obsega informacij oziroma zbranih prispevkov.

Vabim vas, da se aktivno vključujete v medsebojno informiranje s pomočjo Presekov.

Jože Skumavec, dipl. ing.

ALI VEMO KAJ JE SOZD "GLG"

Nič kaj lahka naloga ni pisati predstavitveni članek o SOZD-u združenih gorenjskih gozdarjev in lesarjev sedmo leto. To izhodišče postavljam na osnovi doslej množice objavljenih podatkov o SOZD-u, tako v internih glasilih članic SOZD; v skupnem glasilu "GLG", ki izhaja že šesto leto, informacijo samoupravnih splošnih aktih, ki so se dosedaj sprejemali na referendumih in zborih delavcev, odločanja o skupnih zadevah v SOZD-u preko delegatov v delavskem svetu, koordinacijskih odborih itn.

Lahko rečem, da je preko vseh oblik upravljanja v preteklih letih na neposreden način imelo opraviti s skupnimi zadevami v gorenjskem SOZD-u najmanj 500 delavcev, v osebnih oblikah izjavljanja pa vsi vsaj nekajkrat.

Toda verjamem, da je še vedno mnogo tistih, ki se vprašujejo, kaj SOZD pravzaprav je, kaj predstavlja, zakaj smo združeni, "kaj imamo od SOZD-a", kot se to še vedno pogosto sliši.

Združitev gorenjskih gozdarjev in lesarjev so narekivale ekonomske zakonitosti po povezovanju in združevanju v letu 1974, ko je bil pred sprejetjem Zakona o združenem delu, torej v času, ko je bila tudi politična klima za združevanje dobra. Dejstvo je, da se je ta klima v naslednjih letih spremenila, pa tudi ugodna leta konjunktura na domačem tržišču so za združevanje znotraj SOZD imela svoj vpliv.

Ob sprejemanju sedanjega srednjeročnega plana SOZD "GLG" so se delovne organizacije, članice SOZD ponovno bolj vključile v realizacijo skupnih ciljev na ravni sestavljene organizacije. Tako danes ponovno lahko rečemo, da združitev ni bila samo zaradi hlodov, kot temu večkrat pravijo gozdarji, temveč, da so se stkale nove vsebinske vezi medsebojnega sodelovanja v SOZD. Ob v likih izvoznih poslih je prišlo do povečane medsebojne proizvodne kooperacije, skupno nastopamo do bank, do gospodarske zbornice, samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino na ravni SRS, medsebojno si članice pomagajo z likvidnostnimi sredstvi, skupen nastop v zamejstvu in na sejmih, vse to kaže, da se znotraj SOZD zadeve premikajo v smeri postavljenih ciljev združevanja.

Kljub navedenemu pa stvari seveda še vedno niso dobre, zato trenutno teče pomembna akcija za utrjevanje SOZD preko sindikata SOZD in sicer v smeri tesnejšega povezovanja med samim gozdarstvom na eni strani ter lesno predelavo na drugi strani, oboji skupno pa v soodvisno dohodkovno reprodukcijsko celoto. Pogoj za vzpostavitev dohodkovnih odnosov je odprtost, medse-

bojna odkritost in zaupanje. Vse to pa je v zadnjem času v ospredju skupnih prizadevanj gozdarjev in lesarjev v SOZD.

Namenoma v prispevku nisem faktografsko našteval splošnih podatkov o SOZD, vendar je gospodarska moč združenih 5.300 delavcev in nekaj tisoč kmetov - kooperantov veliko večja kot v vsaki organizaciji posebej. Zato združeni na Gorenjskem nekaj

predstavljamo in veljamo in zaradi tega v zadnjem mesecu sredstva javnega informiranja toliko obveščajo o SOZD "GLG", uspehih pri izvozu in drugem. Če se vsi tega dobro zavedamo, to pomeni velik pozitiven premik v zavesti nas samih. To pa je uspeh v združevanju dela in sredstev gorenjskih gozdarjev in lesarjev združenih v SOZD "GLG".

Slavko Erzar

RAZMIŠLJANJA NA TEMO "VEČJI PRIHRANKI"

V tretji številki PRESEKOV naj bi objavili tudi nekaj intervjuvov z našimi delavci na temo VEČJI PRIHRANKI. Za TOZD Pokljuka sem bil določen jaz. Za žrtev intervjuja sem si izbral KOVAČ ŠTEFANA. Štefan je doma iz Prekmurja. Prvič se je zaposlil pri GG Bled leta 1953, za stalno pa dela v dejavnostih sedanje TOZD Pokljuka od leta 1960. Najprej je bil sekač in nakladalec kamionov. Od 1971 leta dalje pa je merilec pri odpremi lesa. Odkar pri sedanjih tehnologijah izmera ni več tako pomembna in odkar ni več nakladalcev kamionov, opravlja Štefan tudi vsa manipulativna dela, ki se na cesti pojavljajo. Popravlja, oziroma obžaguje preslabo okleščena debela, prežaguje dolga debela za prevoz s solo kamioni, privlači posamezne razmetane komade, šoferjem pomaga povezati tovor in seveda, če je potrebno, izmeri les in napiše dobavnico.

Sogovornik je o zadevi razmišljal takole:

"Prihranili bi lahko na delovnem času. Če pripelje avtobus 20 ljudi in če zamudijo na delo vsak dan po četrt ure, je to pet ur na dan. Če se delavnice še na koncu priškrne, se izguba na času še poveča.

Mnogo se da prihraniti na naf-
ti. Traktoristi bi morali biti bolj

zavedni. Če bi povsod tam, kjer je mogoče, naredili večje kupe, namesto več majhnih, bi šofer mnogo prej naložil tovor. Pri nakladanju motor teče pod polnim tekom. Tudi sortiranje krajših komadov je važno, zlasti v strmini. Ker krajši komadi pri nakladanju ostanejo zadaj, se zvalijo po strmini navzdol. Če zdranejo izpod dosega nakladanja, jih je ponovno treba vlačiti na cesto, pa tako spet teče nafta. Tudi kvaliteta rampanja vpliva na čas nakladanja. Neporavnana čela drobnega lesa podaljšujejo čas nakladanja.

Več bi se naredilo in prihranilo na gorivu, če bi namesto ene sobote v mesecu, delali en dan v tednu po 10 ur. Vsak šofer bi naredil po eno vožnjo več, to je na mesec 4 vožnje. Ob sobotah pa naredijo le po dve vožnji. Še noben šofer v soboto ni naredil več kot dve vožnji. To bi bilo res praktično - en dan dela na mesec več.

Tudi vsi ostali prevozi bi en dan na mesec odpadli: od avtobusa, kombijev do osebnih vozil. To znaša mesečno cca 4,5 %."

Tako Štefan Kovač. Ali ne bi kazalo nekatere od teh misli proučiti.

Podlogar Jože

LEBAR POLDE

Pri GG je že 28 let. Ko se je učil v avtoparku je bilo vse drugače: ime firme, pogoji dela, sodelavci. Delal je kot mehanik in nadomeščal voznike. Njegovo znanje in izkušnje so se večale, veliko mladih fantov je vzgojil v dobre delavce, da ne govorim o strojih, ki so šli skozi njegove roke. Tako danes lahko rečemo, da je starosta naših mehanikov. Če še povem, da je bil predsednik DS TOZD, predsednik zbora delavcev, da je predsednik odbora za SLO, je dovolj razlogov, da sem se napolnil k njemu z vprašanjem:

"STABILIZACIJA!?" Klicaj zaradi resnosti položaja, vprašaj za to, da bi zvedel, kaj misli o stabilizaciji on.

Zvito se nasmehne, oči se mu zaiskrijo, v pogovoru pa je resen, zavzet:

"Z materialom nikoli nismo razmetavali", pravi, "in tu skoraj ni iskati rezerv. Zaskrbnjujoča je zadnje čase kvaliteta domačega materiala. Drobijo se zavorne obloge, lomijo križi za zglobe itd. To povečuje zastoje kamionov in obremenjuje delavnico z dodatnim delom. Veliko bi prihranili, če bi strojniki in vozniki pravočasno javljali okvare. S

tem bi v delavnici delo hitreje opravili, tudi popoldne in ob sobotah. Delo bi boljše steklo, če bi bila boljše oskrba z materialom." Oba veva. Skladišče, naročanje. "Opremljenost delavnice je slaba. Večkrat improviziramo, kar bi lahko delali rutinsko.

Z izboljšanjem delovnih pogojev bi se učinkovitost prav gotovo povečala. Prihranki? Pri ogrevanju vsekakor. Izolacija stropa delavnice je nujna. Potrebno je misliti na skupno ogrevanje LIP - GG - ELMONT.

Z boljšo organizacijo med TOZDI pri prevozi, bi prihranili pri gorivu. Med temeljnimi organizacijami je še vedno zaplotništvo. Ni prav, da se stroški pri enem zmanjšujejo na račun drugega, kjer se lahko povečajo dvakratno.

Tudi priprava cest za pluzenje ni najboljša. Rešitev bi morali iskati v dohodkovnih odnosih."

Kaj pa stabilizacija, v širšem smislu?

"Stabilizacija je nuja, stvar nas vseh. Vsak posameznik bi moral prispevati svoj delež. Imeti bi morali kriterije za dobro delo. Dobra delavca ni mogoče še bolj obremeniti. Izboljšati moramo konkretne slabosti."

Torej, vsaj sedaj, od besed k dejanjem!

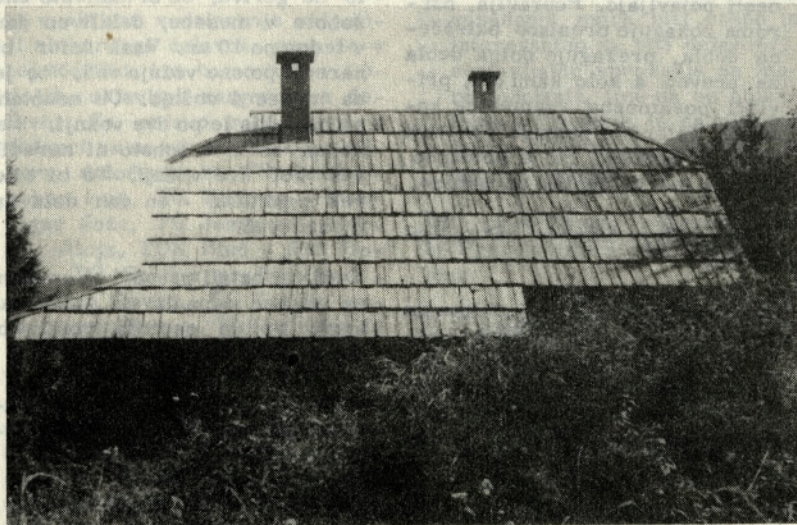
PREDSTAVLJAM VAM

Rad bi nekaj zapisal o Drole Ivanu, žičničarju iz Bohinja. Mislim, da mi ne bo zameril prvega stavka, ker je leta 1948 prišel s Primorskega in se zaposlil kot žičničar na krožni žičnici na Gorjušah. Poznamo ga po delovnosti, nesebičnosti in skromnosti in ga imamo zato tudi radi.

Od dobrih trideset let dela je Ivan posvetil največ žičnicam. Lahko rečemo, da je to zahtevno in nevarno delo na najbolj strmih pobočjih. Kvaliteto njegovega dela naj oceni podatek, da pri tem ni pretrpel nobene težje poškodbe. Enkrat - pravi - pa me je udarilo, ko smo nakladali les na kamion. Dvigovali smo ga z vilami, pa nam je ušel. Pa ni bilo hudega. Na žičnicah v Soteski na Martinčku in Rovtarici je delal vsa gozdarska opravila, zadnjih dvanajst let pa na montažnih večboboških vitlih. Ivan je predvsem mojster vzdrževanja stroja, odličen žičničar - monter, ki preudarno reši tudi težje probleme. Vedno dela "z mero", ne hiti, pa tudi nima zastojev. In učinke ima visoke. To sem zapisal zato, ker prenekateri mladi delavci za večji zaslužek hočejo pretrgati sebe in stroj, rezultat pa ni nič večji ob povzročeni škodi na sestoji in stroju.

Ivan se rad spominja povojnih let. Družabno življenje je bilo med gozdnimi delavci živahnejše. Ni bilo ceste, zato so se ob nedeljah zbrali na Rovtarici. Pijače in plesa je bilo po želji, saj ni manjkalo ne cvenka in ne deklet. Takrat so gozdni delavci v primerjavi z ostalimi zaslužili več.

Najtežje je Ivanu pozimi. Čuti bolečine v nogi in meni, da ni pošteno, da mehanizatorji nimajo benifikacije. Tudi on misli, da ne bo mogel delati do polne delovne dobe. Potreben je klimatskega zdravljenja, pa ga ne zmore, ker ima še šolarko v družini. Sindikat pa tudi še ni pokazal navdušenja za tako pomoč starejšim delavcem.

Lesene strehe so še v modi.
I. V.

Povedati moram, da je Ivan enkrat stopil pred nas. Izbran je bil, da otvori mehanizirano skladišče v Bohinju. Prerezal je vrvice.

Ivanu ne manjka dosti do starostne pokojnine. Bojimo se, da bomo težko našli dostojnega naslednika, ki bo prevzel njegov vitelj in tako plezal po strmih grapah in visokih drevesih kot on.

I. V.

SERVISNA KONFERENCA HUSQUARNE- TOMOS

Tovarna motornih vozil TOMOS-HUSQUARNE je povabila predstavnike delovnih organizacij, ki imajo servisne delavnice ali zastopstva za motorne žage ali druge njihove proizvode, na servisno konferenco.

Konferenca je bila v slikovitem obmorskem mestu Izola.

Predstavniki tovarne Tomos, Intertrada iz Ljubljane in predstavnik tovarne Husquarna iz Švedske so nam predstavili program motornih žag za leto 1982.

Poudarki so zlasti uvajanje novega modela žage 266 SE.

Model 266 je v osnovi enak tipu 162. Sicer pa vsebuje precej novosti: boljša kvaliteta, večja moč, manjše vibracije in povečana varnost.

Program, oziroma plan proizvodnje žag v Tomosu za domače tržišče je zmanjšan. Predvsem pa se je znižalo število tipov žag. Tovarna to utemeljuje glede na manjši uvoz, racionalizacijo proizvodnje in boljšo dobavo rezervnih delov za žage.

Skupno je plan proizvodnje 8700 žag za domači trg, za izvoz pa planirajo 8000 žag L 65, 20.000 motornih gredi, 100.000 ključev

za svečke in 40.000 vrvenic iz magnezija.

Seveda pa s temi žagami jugoslovanski trg ni zapolnjen. Poleg Tomosa sta največja izvoznika motornih žag v Jugoslavijo tudi tovarni Partner in Stihl in še nekaj manj znanih proizvajalcev motornih žag, ki dopolnjujejo ponudbo in ustvarjajo zmedo zaradi neurejenosti servisnih služb in potreb po rezervnih delih.

Zadnji dan smo si ogledali še proizvodnjo v tovarni, v TOZD za proizvodnjo motornih žag.

Na žalost nam niso mogli predstaviti celotne proizvodne linije, ker nimajo vseh sestavnih delov za žage in so bili delavci na dopustu.

Proizvodna linija je izredno moderna, na visoki tehnološki stopnji, kosa se lahko z vsako drugo tovarno v tujini ali matično tovarno na Švedskem. To ni bila samo naša ocena, ampak tudi partnerja iz Švedske.

V Tomosu so nam tudi obljubili, upamo da se bodo tega tudi držali, da nam bodo nudili vso strokovno in praktično pomoč pri vzdrževanju in popravilih motornih žag in hitrejšim reševanjem reklamacij.

Razšli smo se v zavesti, da vemo nekaj več, da smo se med seboj spoznali in utrdili naše znanje, ter, da se taka strokovna srečanja še skljujejo.

Peterman Jože

STROKOVNA EKSKURZIJA V ORMOŽ IN KUTINO

Delegati samoupravnih organov TOK GG Bled so bili od 13. 9. do 15. 9. na strokovni ekskurziji. Nekaj stroškov so plačali kooperanti sami, ostale pa GG Bled po sklepu CS TOK. V nedeljo, 13. 9. so si v vasi Slake pri Podčetrtku ogledali preusmerjeno kmetijo na kateri s popolno mehanizacijo dva z lahkoto redita do sto goveje živine in nekaj svinj. Ker za preživljanje sto govedi kmet nima zadosti zemlje, krmi živino tudi z močnimi krmili, pivskimi tropinami in košjimi odpadki, katere pred krmljenjem v suhem stanju melje s posebnim mlinom. Zaradi visoke cene močnih krmil kmet sedaj pita mlado živino le do 250 kg teže, ker se mu pitanje goveje živine nad to težo ne izplača. Omenjeni kmet ima tudi tri ha vinograda, in se tudi ukvarja s kmečkim turizmom. Ima primeren prostor, kjer lahko sprejme 50 oseb. V naslednji vasi Sopotu pa so se udeleženci ekskurzije podrobneje seznanili s kmečkim turizmom in pri kmetu, ki se bavi poleg kmetijstva tudi s kmečkim turizmom, imeli ko-

silo v novozgrajeni jedilnici.

V ponedeljek so si udeleženci ekskurzije najprej ogledali novo tovarno sladkorja v Ormožu. Tovarna sladkorja v Ormožu bi lahko predelala vsako sezono, od oktobra do decembra, s 180 redno zaposlenimi in v času sezone, še z 80 sezonskimi delavci, štiritistoč ton sladkorne pese. Toliko pese pa sedaj še ni za odkup in jo še nekaj let ne bo, ker zaradi nizke cene kmetje prepočasno opuščajo živinorejo in se preusmerjajo v pridelovanje sladkorne pese. Letošnja cena za kg sladkorne pese je dva dinarja. Glede na to morajo sladkorno peso uvažati iz Madžarske, pa kljub temu proizvodne kapacitete ne bodo izkoriščene. V tovarni sladkorja v Ormožu je zanimivo tudi to, da 280 zaposlenih tri mesece, od oktobra do decembra, dela v proizvodnji, od januarja do septembra pa embalirajo vskladiščeni sladkor, ter čistijo in obnavljajo stroje in proizvodne naprave. Poseben problem za pridelovalce sladkorne pese pa je zahtevno kolebar-

jenje. Na isti njivi je lahko pesa le vsako četrto leto, kar pomeni, da kmet lahko poseje vsako leto sladkorno peso le na eno četrtno njiv. To je tudi eden od vzrokov, da v Ormožu še nekaj časa ne bo dosti kooperantov za pridelovanje sladkorne pese. Poleg tega pa so se kmetje šele dobro preusmerili v živinorejo, zato bo ponovna preusmeritev še toliko težja.

Po ogledu tovarne sladkorja smo si ogledali v bližini Ptuja preusmerjeno kmetijo kmeta - kooperanta, ki redi do petdeset plemenskih svinj. Pujske, do 25 kg težke, pa kot kooperant prodaja kmetijski zadrugi. Svinje krmi s koruzno silažo. V isti vasi smo si ogledali tudi preusmerjeno kmetijo, na kateri redi kmet-kooperant, v sodobno zgrajenem hlevu s pomočjo dolgoročnega kredita do 25 molznic, nekaj bikov in nekaj plemenskih telic. Krave imajo samopostrežno prehranjevanje. Kmet ima s hlevom združene tri koritaste silose. V koritast silos postavi železno cevno ograjo, katero krave same pomikajo proti silaži in se tako hranijo same s silažo po želji. Ko krave en silos spraznijo, kmet prenese železno pomično ograjo v naslednji silos. Kmet je oddal v minulem letu 120 tisoč litrov mleka, letos pa ga načrtuje le 100.000 litrov, ker manjka močnih krmil, zato imajo krave manj mleka. Njive ima kmet zasejane s silažno koruzo, zato živino v zimskem času v glavnem krmi s koruzno silažo.

V torek pa so si udeleženci ekskurzije ogledali tovarno mineralnih gnojil v Kutini v SR Hrvatski. INA petrokemija - tovarna mineralnih gnojil Kutina - izdelava letno z 2500 zaposlenimi nad sedemsto tisoč ton raznih kompleksnih gnojil in dušičnih gnojil kot so UREA in KAN. Tovarno pa še povečujejo, zato bodo že v letu 1982 izdelali nad 900.000 ton gnojil. Do leta 1985 pa načrtujejo več kot stodontno povečanje proizvodnje. Udeleženci ekskurzije-kmetje-kooperanti, so v tovarni gnojil dobili točna navodila za uporabo posameznih gnojil. Predstavniki tovarne je povedal, da imajo sedaj na zalogi dosti mineralnih gnojil in priporočil (kmetom naj preko kmetijskih

zadrug in drugih organizacij s katerimi kooperirajo, čimpreje nabavijo mineralna gnojila za spomladansko gnojenje, ker po petnajstem oktobru zaloge običajno prodajo). Tudi kmetje sami lahko naročijo vagonске pošiljke, ker ima tovarna gnojila v zalogi. V dveh dneh po prejemu naročila odprejajo vagonе. Glede na omenjeno, lahko zaključimo, da za spomladansko gnojenje ne bo gnojil le v tistih kmetijskih zadrugah, katere bodo prepozno naročila umetna gnojila. INA petrokemija Kutina prodaja umetna gnojila v Slovenijo, Hrvatsko, Bosno in Hercegovino in nekaj tudi v Črno goro. Predstavniki tovarne, magister, je priporočil za gnojenje smrekovih sadik kompleksno NPK gnojilo 17:8:9. Izdelujejo pa kompleksna gnojila NPK 17:8:9, 13:10:12, 12:12:12, 11:11:1b, 9:18:18, 8:1b:22, 7,5:23:15, 7:14:21.

Dušik za izdelavo mineralnih gnojil pridobivajo iz zraka, za kar pa rabijo zemeljski plin, ki ga vedno bolj primanjkuje, zato ga morajo že 50 odstotkov uvažati iz SSSR. Pred dvajsetimi leti pa je bilo v Kutini še toliko plina, da so ga imela gospodinjstva, če so imela napeljavo, brezplačno,

pred desetimi leti so plačevala gospodinjstva za plin majhen pavšal, danes pa ga že plačujejo tako, kakor vsi ostali državljani.

Zadnji dan ekskurzije, v torek popoldne pa je bil ogled vinske kleti v Metliki. V kleti lahko vskladišči 3.000.000 litrov vina. Imajo zelo sodobno opremo - stroje za predelavo grozdja v belokranjsko belo namizno vino, metliško črnino in metliško črnino - vrhunsko vino kontrolirane porekla. Grozdje pa letos odkupujejo glede na kakovost od 15,00 do 22,00 dinarjev za kg.

Med potjo pa so si ogledali tudi najstarejšo lekarno v Evropi, Orlimje - grad s cerkvijo, muzej kmečkih uporov Gornja Stubica in spomenik Matije Gubca ter rojstno hišo Josipa Broza - Tita v Kumrovcu.

Gozdno gospodarstvo Bled, Temeljna organizacija kooperantov, tako skrbi za nenehno izpopolnjevanje - izobraževanje svojih članov, kajti udeleženci ekskurzije so videli veliko koristnega, kar bodo brez dvoma prenesli tudi na ostale kmete kooperante.

Ciril Rozman, kmet

PO MADŽARSKI IN ČEHOSLOVAŠKI

V dneh od 6. - 13.9. so absolutni BTF organizirali strokovno ekskurzijo po Madžarski in Čehoslovaški, katere so se udeležili tudi kolegi iz operative. Med njimi sva bila tudi dva iz naše DO.

Madžarska, kot pretežno ravninska dežela, ima gozdov zelo malo, saj pretežni del dežele pokrivajo kmetijske kulture. Od gozdov prevladujejo naravni hrastovo - jelovi gozdovi, veliko pa imajo plantaž topolov, kjer gre za pozno poljedelski koncept pridelovanja lesa. Precej lesa iz teh topolovih plantaž pride tudi v naše celulozne tovarne.

Zaradi pretežno ravne terena,

obstaja možnost uporabe raznovrstne mehanizacije. Tako smo videli stroje za podiranje, kleščenje, razrez, lupljenje in sekanje lesa. To so bili v glavnem zahodnoevropski in ameriški stroji, ki dosegajo dokaj visoke učinke. Za spravilo v glavnem uporabljajo razne variante čeških zgibnih traktorjev LKT 80 in 120, enobobenske, dvobobenske in s hidravličnim grabežem. Zanimivo je tudi njihovo stremljenje za čim večjim izkoristkom lesne mase. V ta namen imajo sekalne stroje, ki sesekajo manj kvalitetna debela ali dele debel z vejami in listjem v zeleno sekatico, ki jo uporabljajo za kemično predelavo.

Na splošno pa za Madžarsko lahko ugotovimo, da so pogoji gospodarjenja in možnosti uporabe pravilne mehanizacije bistveno različni od naših in so kot taki zanimivi, da vidimo, v katere smeri gre razvoj v svetu.

Povsem drugačni pogoji gospodarjenja so na Slovaškem. Prevladujejo naravni gozdovi, od katerih je približno polovico iglastih polovica pa listnatih.

Področje, katerega smo si ogledali - Nizke Tatere in Fatra - je dokaj razgibano tako, da je tu potrebna uporaba raznovrstne mehanizacije. Videli smo procesor OSA, h kateremu spravljajo iz gozda s traktorji cela drevesa, katera potem stroj ob cesti obveji in razreže. Za spravilo do ceste uporabljajo raznovrstne traktorje LKT 80, 90, 120, v pripravi pa imajo tudi močnejše stroje 160 in 200.

Na težjih terenih uporabljajo raznovrstne žičnice, od katerih so nekatere njihove domače izdelava,

ve, nekoliko podobne našemu 3 BV. V zadnjem času pa uvajajo vedno več STEYR KSK 16 (imajo jih že 7), s katerimi vozijo iz gozda cela debla. Koncentracija na liniji mora biti minimalno 600 m³, zato delajo v glavnem golo-seke. Tudi tu je prisotno pomanjkanje delovne sile v gozdarstvu, zato uvajajo težko mehanizacijo, ki pa zahteva večje koncentracije in zato drugačen pristop k gospodarjenju z gozdovi.

Za nas predvsem zanimivi so bili traktorji LKT, ki jih v kooperaciji s Čehi dela pri nas Radoje Dakič in sicer zaradi tega, ker je to stroj, ki bo ob uvoznih omejitvah lahko bil nadomestilo TIMBERJACKA. S tem traktorji pri njih spravijo od 5.000 - 12.000 m³, odvisno od tipa, opremljenosti in organizacije dela. Verjetno se bomo morali ob ugotovitvi stanja z rezervnimi deli tudi pri nas kmalu odločiti, ali bomo šli v tovrstne z gibne traktorje.

Z. Š.

REPUBLIŠKI SEMINAR IZ GOJENJA GOZDOV

19. - 21. oktobra letos je na novomeškem gozdnogospodarskem območju potekal seminar iz gojenja gozdov. Osrednja pozornost je bila posvečena optimalni fazi življenjskega razvoja gozda in gojitvenim ukrepom v njej, torej redčenjem. V okviru številnih referentov iz fakultete in operative ter praktičnih prikazov na terenu, (TOZD Gozdarstvo Strazha) je seminar odgovoril na glavna vprašanja, ki se v zvezi z redčenji pojavljajo.

Kakšni so pogledi na gospodarjenje z gozdom v optimalni razvojni fazi in na izbiralno redčenje ter v čem so novejšje izpolnitve pri redčenju?

Katere metode redčenja so v svetu močnejše in veljavne?

Kakšni so naši uspehi redčenja in predstavitve praktičnih uspehov redčenja na novomeškem gozdnogospodarskem območju?

Na območju Brezove rebri in Soteske smo lahko videli sadove intenzivnih prizadevanj gozdarjev v zadnjih tridesetih letih, seveda na solidni "zapuščini" prejšnjih generacij. Na konkretnih primerih smo analizirali redčenja v bukovih letvenjakih, drogovnjakih in debeljakih. Posebno zanimiv je bil prikaz redčenja v znamenjenih letvenjakih zasebne gozdne posesti, ko z minimalnim vlaganjem lahko dosežemo relativno velik uspeh.

Seminar je torej obravnaval pomembno gozdnogospodarsko problematiko, saj je dolgoročen gozdnogospodarski uspeh odvisen od pravnega oblikovanja naših sestojev. Glede na to, da je bil prirejen za širok krog gozdarskih strokovnjakov, je bila udeležba z našega gozdnogospodarskega območja več kot skromna, od stošestdeset gozdarjev iz cele Slovenije smo bili z Bleda le štirje.

M. Kapus

Sestoj odd. 21 Martinček pred 10 leti.
Foto: I. V.

Z RAZSTAVE

RAČUNALNIŠKE IN PISARNIŠKE OPREME SICOB

Razstava je bila namenjena prikazu najnovejše računalniške in pisarniške opreme v svetu. Ker je bila moja naloga predvsem ogled računalniške opreme, sem si ta del razstavnega prostora posebej skrbno ogledal.

Razstavljenih in obrazloženih je bilo veliko vrst računalnikov, naj naštejemo le nekaj takih proizvajalcev, katerih oprema je primerna tudi za naše potrebe: MARTRA DATA POINT, DATA GENERAL, HEWLETT PACARD, DIGITAL, MICOS, MODCOMP, IBM, DEC, BURROUGHS, PDP, ROBOTRON in drugi. Kot že nekaj let, je še vedno v ospredju računalniška mreža s povezavo med računalniki in z zaslonimi terminali. Klasična računalniška kartica vedno bolj izginja iz uporabe, nadomešča pa je z direktnim zbiranjem podatkov preko zaslonih terminalov.

Od razstavljenih računalniških opreme je na našem trgu danes mogoče naročiti le podobno opremo, kot jo je razstavljal PDP in to je PDP 11/34. Pri nas pa jo prodajajo pod imenom DELTA 341/40. Po zatrjevanju delavcev INTERTRAD-a pa bo v bodoče pri nas mogoče nabaviti tudi IBM serija 1, ki bi bil za naše potrebe zelo primeren. IBM serija 1 je bil na razstavi demonstriran kot zelo izpopolnjen in hiter računalnik za manjše delovne organizacije in kot vozliščni računalnik v računalniški mreži. Raz-

stavljeni so bili tudi zelo izpopolnjeni računalniki BURROGHS, HONEYWELL, UNIVACA, HEWLETT PACARD, ki imajo tudi zastopstva pri nas.

Demonstrirani računalniški software še vedno temelji na podatkovnih bazah s hitrim dosegom, kar dosegajo z različnimi sistemi. Tudi na področju softwarskih rutin ni posebnih novosti, kakor tudi ne pri računalniških jezikih.

Vse bolj pa se uveljavljajo računalniki, prilagojeni zahtevam procesa ali pa specifičnih obdelav: za gradbeništvo, geodezijo, velike trgovske hiše. Ti računalniki so v večini tudi z uporabniškim softwarom dobro opremljeni. Tako je bil demonstriran računalnik TEKTRONIX za gradbeništvo, ki je opremljen z barvnimi ekrani, za velike trgovske hiše pa je firma NCR prikazala kontrolo plačevanja, vodenje zalog in alarmiranje odnosa neplačanega blaga.

Če je razstava resnično prikazala stanje razvoja računalniške opreme v svetu, potem lahko ugotovimo, da v zadnjih nekaj letih računalniška oprema ni dosegla bistvenega napredka. Viden pa je korak naprej pri uporabi računalnikov v procesu proizvodnje in kot pripomoček pisarniškem delu.

Jože Skumavec, dipl. ing.

JESENSKI ZAGREBŠKI VELESEJEM

Že nekaj let zapored je zaradi različnih ovir odpadla strokovna ekskurzija. Letos pa smo se v TOZD Avtoprevoznništvo dokončno odločili, da ekskurzijo res izvedemo. Namenili smo si ogledati Zagrebški velesejem. Kot strokovni vodja te ekskurzije nam je bil dodeljen dipl. ing. Šolar Zvo-
ne.

Na pot smo se odpravili z avtobusom dne 19. 9. ob 6. uri. Ko

smo prispeli v Zagreb, smo si na velesejmu, pod strokovnim vodstvom zastopnika, najprej ogledali razstavni prostor AVTO-COMERCA. Z velikim zanimanjem smo si ogledali razstavljena vozila, med katerimi je veliko pozornost vzbudilo terensko vozilo MERCEDES-PUCH.

Potem smo si ogledali tudi razstavni prostor AVTO-HRVATSKA, kjer so bili razstavljeni stroji

Zaposlen sem v gozdu.
Ne, nisem drvar, kajti to je krtica ...
Grozno Organizacijo Združenega Dela.

— Je kaj popusta za brzojavko, če je v njej smrtni primer?
— Je! Polovična tarifa ...
— No, potem pa pišite: Franc, pridi v nedeljo. Koljemo prašica ...

— Tone, kaj bi naredil, če bi tvojo ženo napadel pes?
— Nič, prav nič! Saj jo je napadel, sam naj se brani ...

za pomoč in delo v mehanični delavnici. Tu je bilo razstavljeno tako orodje in stroji, ki bi jih rabili tudi v naši delavnici. Z uporabo takega orodja bi zmanjšali trud pri delu in prihranili precej časa.

Posebno primerni in uporabni za našo delavnico bi bili: stroj za izdelavo listnatih vzmeti, snemalec vzmeti, pnevmatska orodja, aparat za vžig vozil v zimskem času itd.

Zelo razočarani smo bili nad razstavnim prostorom "SWEDEN-MASCHINEN", ker so bili razstavljeni le 3 TIMBERJACKI, zato smo se napatili na razstavni prostor, kjer so razstavljali naši izdelovalci svoje obdelovalne stroje za kovine in orodja.

Tu smo ugotovili, da se občutno izboljšuje naša tehnologija obdelave kovin in izdelave rezervnih delov. Po ogledu teh razstavnih prostorov smo ugotovili, da bi morali tudi v našem TOZD-u in DO bolj slediti dosežkom naše tehnologije in nabiti tudi nekatere nove stroje in orodje, kajti le tako bomo izboljšali kvaliteto popravil, zmanjšali čas zastojev mehanizacije in, z izdelavo nekaterih rezervnih delov doma, prihranili tudi nekaj deviz.

Vsi udeleženci ekskurzije smo bili zelo zadovoljni. Smatramo, da taki in podobni ogledi ne škodijo nikomur, kljub nekaterim izjemam, ki mislijo, da so sejni le ogled pohištva in druge kra-
marije.

Koren Alojz

NOVICE BREZ NASLOVA

Važnejši sprejeti sklepi temeljnih organizacij združenega dela GG Bled v juliju, avgustu, septembru in oktobru 1981:

Na referendumu so se sprejemali:

- sprememba 32. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke
- spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD GLG in
- spremembe statuta SOZD GLG Bled.

Iz poročila, sestavljenega na podlagi zapisnikov o delu volilne komisije v zvezi z referendumom, izvedenim 27. 7. 1981, je svet delovne organizacije na seji, dne 8. 9. 1981 ugotavljal:

1. da je bila sprememba 32. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke sprejeta v vseh TOZD, TOK in delovni skupnosti,
2. da spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD GLG Bled, ter spremembe statuta SOZD GLG Bled niso bile sprejete v TOZD Gozdno avtoprevozištvu in delavnice ter v delovni skupnosti skupnih služb, v ostalih temeljnih organizacijah so bile sprejete. Glede na takšen izid referenduma je mogoče ugotoviti, da spremembe navedenih samoupravnih aktov v delovni organizaciji GG Bled niso bile sprejete.

Delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela so potrdili predlog republiške skupnosti za cene in zavoda SRS za statistiko o novih povprečnih stroških, ki jih imajo delavci pri opravljanju določenih del in nalog:

1. povprečno ugotovljeni stroški za dnevnicu:

- cela dnevnic nad 12 ur 410 din

- polovična dnevnic nad 8 ur do 12 ur - 220 din
- znižana dnevnic od 6 do 8 ur - 154 din

2. povprečni stroški za prenočišče

- v hotelu B kategorije 375 din

3. stroški za ločeno življenje

- stroški za stanovanje - največ 3.375 din
- stroški za prehrano - največ 3.690 din

4. kilometrina

- pavšalni znesek za prevožen kilometer z avtomobilom srednjega razreda
- za 15.000 km letno 5,90 din
- za 20.000 km letno 5,30 din
- za 25.000 km letno 4,95 din

- Po vseh temeljnih organizacijah združenega dela so se ob ravnavali tudi kazalci uspešnosti poslovanja za I. polletje 1981.

- Delavski sveti so soglašali s spremembami in dopolnitvami 17. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja gospodarjenja z gozdovi SRS za leto 1980 in o osnovah za usklajevanje razvoja gozdnega in lesnega gospodarjenja v obdobju 1976 - 1980 ter s spremembo 3. odstavka 17. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za gozdarstvo SRS za obdobje 1981-1985.

- Soglasno je bil sprejet samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske zdravstvene skupnosti Radovljica.

- Delavski sveti so potrdili II. aneks k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju planov za srednjeročno obdobje 1981-85, sklenjen z Lesno industrijo Radomlje, o odstopu deviznih pravic in sredstev za nakup gozdarske opreme v znesku 1.708.000,00 dinarske proti vrednosti.

- Pristopa se k spremembi 13.

člena samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981-1985.

Sklepi 2. seje sveta delovne organizacije z dne 8. septembra 1981:

- Svet delovne organizacije je ugotovil, da je obseg dela po pogodbah o delu in nadurnem delu minimalen.

- Svet delovne organizacije je poročilo o uspehu poslovanja v prvem polletju 1981 sprejel.

- Za vodjo splošno kadrovskega sektorja je za mandatno dobo 4 let imenoval Silij Zdravka, in sicer od 8. 9. 1981 do 8. 9. 1985.

- Svet delovne organizacije je sprejel tudi poročilo o gradnji mehaniziranega skladišča lesa na Rečici.

- Glede predloga o ureditvi delavskih stanovanj v avtoparku je bil sprejet sklep, da se ponovno izvede dogovarjanje o možnih lokacijah. Izdela naj se analiza o srednjeročnem razvoju in potrebah v TOZD Gozdno avtoprevozištvu in delavnice. Stanovalcem v avtoparku je treba dodeliti druga stanovanja, da bi se prostori lahko adaptirali za začasno bivanje gradbenih delavcev. Glede na širše interese delovne organizacije se stanovalcem poslovnih prostorov avtoparka lahko dodeli stanovanje mimo določil samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih potreb delavcev.

- Za obnovo partizanske bolnišnice na Pokljuki se odobri 28 m³ lesa iz sredstev za socialne funkcije gozda.

- Kmetje in delavci TOK so se na referendumu odločili za združitev v poslovno skupnost zveze HKS Slovenije, kar ni v nasprotju z določili samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo, ker pomeni združitev TOK v zvezo HKS Slove-

nije kot koristna za TOK in DO kot celoto.

- Svet delovne organizacije je za odgovornega urednika glasila Preseki imenoval Skumavec Jožeta, dipl. ing.

- V komisijo za inovacije je imenoval A. Zupan, J. Rožič, J. Miklavčič, B. Tonejca, J. Peterman, J. Guzelj in Z. Šolar.

- Višina honorarjev za prispevke v glasilu GG Bled "Preseki" znaša:

1 din - za vsako tipkano vrstico za vest oz. informacijo o dogodkih, sklepih in vesteh, ki ne zahtevajo posebne obdelave, splošna obvestila, povzetki strokovnih člankov,

2 din - za vsako tipkano vrstico za vest oz. informacijo o dogodkih, sklepih s samostojnim komentarjem,

3 din - za vsako tipkano vrstico za samostojne komentarje o določenem dogodku, za samostojne reportaže, potopise, samostojne strokovne članke, kritična mnenja o dogodkih in pojavih v kolektivu ipd.,

80 din - za vsako objavljeno sliko v glasilu,

40 din - za vsako objavljeno sliko v glasilu, posneto s fotoaparatom in filmom delovne organizacije.

- Svet delovne organizacije je sprejel sklep, da se predlaga delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, naj sprejmejo sklep, da se s 1. 7. 1981 za 33% povečajo stanarine v stanovanjih, s katerimi gospodarijo TOZD in delovna skupnost, najemnine za garaže pa se povečajo za 20%.

Na 2. seji centralnega sveta TOK dne 3. 7. 1981 so obravnavali predloge in sklepe zborov kmetov 1981, naknadni sprejem kmetov v članstvo TOK, pripravili razpis referendumov delavcev TOK in obravnavali tekočo problematiko.

Na skupni 3. seji centralnega sveta TOK in zbora delegatov ter 1. seje upravnega odbora TOK dne 29. 7. 1981 se je obravnaval in sprejel polletni obračun TOK 1981, polletni obračun HKS GG Bled 1981, podalo poročilo o izidu referendumov delavcev TOK, obravnavala proizvodna in investicijska problematika TOK 1981, obravnaval in sprejel pravilnik o odgovornosti delavcev za delovne obveznosti, po obravnavi pa se je potrdila višina stroškov pri opravljanju določenih del in nalog.

Poleg lanskoletnih študentov:

Lazar Dušana, Jesenice, ki obiskuje III. letnik gozdarske tehniške šole v Postojni;

Klančar Roberta, Srednja vas v Bohinju, III. letnik GTŠ v Postojni in

Avsenek Andreja, Dvorska vas, IV. letnik biotehniške fakultete v Ljubljani,

so temeljne organizacije združenega dela v letošnjem letu odobrile kadrovske štipendije naslednjim:

Gašperin Marku, Srednja vas, I. letnik GTŠ (480 točk) 2.222,00 din

Kenda Marku, Podbrdo, II. letnik GTŠ (590 točk) 2.731,00 din

Kunej Stanku, Brezje, III. letnik GTŠ (590 točk) 2.731,00 din

Lončarevič Miroslavu, Radovljica, I. letnik Šolski center za kovinsko in avtomeh. stroko v Šk. Loki (480 točk) 2.222,00 din

Prešern Marku, Radovljica, III. letnik GTŠ (720 točk) 3.334,00 din.

M. Č.

PERSONALNE SPREMEMBE NA GG BLED

V juliju:

Prišli:

- MAČINKOVIČ ANDRIJA
TOZD gradbeništvo
- ČEHIČ ISMET
TOZD gradbeništvo
- PANIČ DŽORDŽO
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- PAUREVIČ MARKO
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- PANIČ TOMISLAV
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- PANIČ SAVO
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- ŽMITEK IZTOK
TOZD gozdarstvo Bohinj
- CVIJETIČ DŽORDŽO
TOZD gozdarstvo Bohinj
- BUČIČ MIRKO
TOK e. o. Radovljica
- KLARIČ KATA
TOZD gozdarstvo Jesenice
- SODJA ZDRAVKO
TOZD Avtoprevoznništvo

Odšli:

- MATKOV IVAN
TOZD gradbeništvo
- OMERADŽIČ RAMO
TOZD gradbeništvo

- GARTNER MATJAŽ

- TOZD gozdarstvo Bohinj
- ROGELJ ALOJZ
TOZD gozdarstvo Bohinj
- MUŽAN MILENA
Delovna skupnost skupnih služb
- ZAKARIČ PETAR
TOK o. e. Radovljica
- STARČEVIČ VLADO
TOZD gozdarstvo Bohinj
- LUKEŽIČ MARJAN
TOZD Avtoprevoznništvo

Premeščeni:

- KOKALJ FERDINAND
iz TOK OE Radovljica na DSSS
- HRIBAR MARTIN
iz TOZD gozdarstvo Bohinj na
TOK OE Bohinj

V avgustu:

Prišli:

- OMERADŽIČ RAMO
TOZD gradbeništvo
- BUČIČ ANTO
TOK OE Radovljica
- BRENCIČ IVKO
TOK OE Radovljica

- TOMŠIČ FRANC
TOK OE Radovljica
- ALIBEGOVIČ MUHAMED
TOZD gozdarstvo Bohinj
- ALIBEGOVIČ NIJAZ
TOZD gozdarstvo Bohinj
- ALIBEGOVIČ ČEDO
TOZD gozdarstvo Bohinj

BOSANSKI GOZDOVI V REVOLUCIJI IN DANES

(zapis z ditovega popotovanja)

Odšli:

- LETICA ANTE
TOZD gradbeništvo
- VILMAN JANEZ
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- CVIJIČ MILAN
TOZD gozdarstvo Bohinj
- ŽMITEK IZTOK
TOZD gozdarstvo Bohinj
- MEDJA ALBIN
TOZD gozdarstvo Bohinj

V septembru:

Prišli:

- ČOLIČ PERO
TOZD gradbeništvo
- MARTIČ JELA
TOZD gozdarstvo Jesenice
- LANGUS MIRKO
TOK OE Bohinj
- ŽMITEK IZTOK
TOZD gozdarstvo Bohinj
- VUJKOVIČ RADENKO
TOZD Avtoprevoznništvo
- KRIVIČ MUSTAFO
TOZD Avtoprevoznništvo
- BUČIČ JOZO
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- ŠTRAUS MARJAN
TOZD gozdarstvo Pokljuka
- MEGLIČ STANKO
TOK OE Radovljica

Odšli:

- PRAPROTNIK BORUT
TOK OE Radovljica
- SKENDEROVIČ MEJRUŠA
TOZD gozdarstvo Jesenice
- ALIBEGOVIČ NIJAZ
TOZD gozdarstvo Bohinj
- KLARIČ MIJO
TOZD gozdarstvo Bohinj

Lah Ivica

Naše društvo, Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled, je v dneh od 9. do 11. oktobra letos organiziralo ekskurzijo v Pounje, v SR Bosno in Hercegovino.

25 članov društva in 7 drugih udeležencev, delavcev iz neposredne proizvodnje, je ob sončnem vremenu skozi gričevnato Dolenjsko in prostrano Hrvaško popeljal Kompasov avtobus do Jasenovca. Tod so se nam začele odpirati velike strani naše slavne revolucije, po katerih smo listali z grozo in radovednostjo, ponosom in žalostjo, obljubo in spoštovanjem.

V Jasenovcu, sredi polj, daleč segajo obrisi ogromnega, za son-

cem hlastajočega vzcvetenega tulipana. Pod njim, okrog njega, po dolgem in počez, so gomile, spominjajoče na ogljarske kope, ko so kupi človeških kosti spremenili ravnino v gričevnat svet.

Da, tod je več kot sedemsto tisoč jugoslovanskih rodoljubov, nedolžnih ljudi, otrok, žena in starcev, postalo žrtev zloglasnega taborišča, ki je bilo hkrati tudi eno največjih tovrstnih taborišč v vojni Evropi.

To ni bilo umiranje brez kruha in vode, streljanja in pokopavanja. Tod so se zbrali krvniki, polni krutosti, brez duše, medsebojni rivali o kosanju "kdo jih bo več" in bolj sadistično, z no-

Ing. Djuja Gnjatović nam je predstavila njihovo delo v organizaciji Foto: GG Bled

vo, še neuporabljeno metodo.

Skozi ta nepojmljiv pekel so šli prenekateri iz vseh naših narodov in narodnosti, iz vseh krajev Jugoslavije.

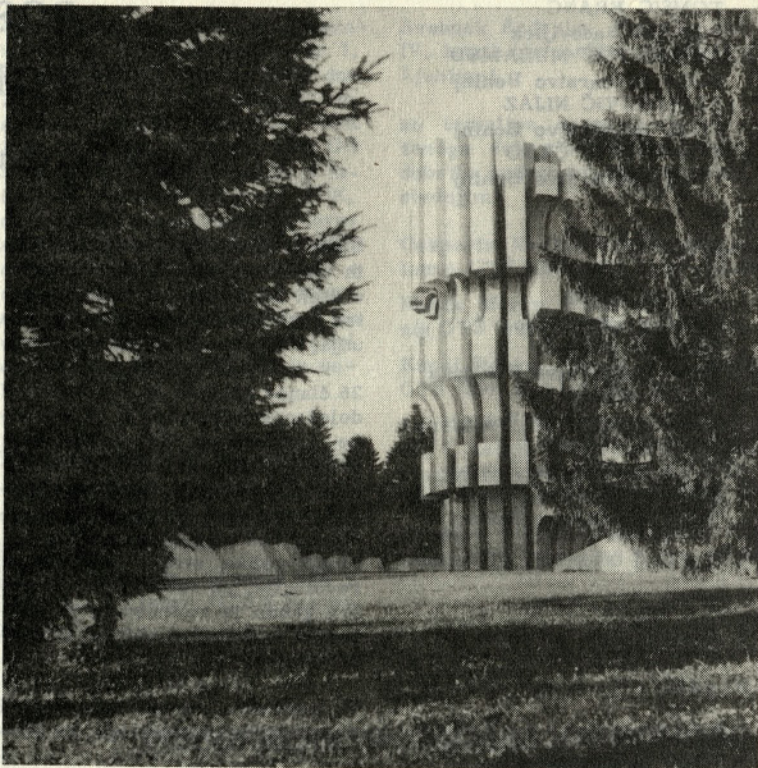
Ko vse to zveš, nekaj vidiš v vitrinah, mnogo na platnu in slikah, ti groza stisne srce v krč in nagonsko požene maščevanje v glavo. Še takrat, potem, ko zapustiš grozovito svetišče, si nem.

Pa kaj, ko zopet prihajamo mimo drobnih obeležij in spomenikov po eni izmed poti, ki vse vodijo na Kozaro, na Mrakovico, k gigantu spomenikov, monumentalnosti junaštva in žrtev, pojmljivosti sence in sonca. To je Kozara, lepa ustvarjena, lepa branjena, lepa varovana. Tod je tekla epopeja, ki je prerasla v legendarnost malega človeka. Po Kozari se je takrat, leta 1942, valil ogromen fašistični stroj "oplemeniten" z domačimi izdajalci, izločki človeštva.

Petdeset tisoč, petdeset tisoč jih je bilo ... proti tri tisočpetsto partizanom, junakom, sinovom svoje zemlje. Poleg sprejetega boja so ščitili še osemdeset tisoč iznemoglih otrok, starcev, žena in bolnih.

Ko prihajaš k spomeniku - gigantu, ga ne vidiš. Naenkrat pa začne rasti pred teboj, kot privid, kot gora. Jelke in bori so krog njega v spoštljivem odmaku; mirno stoje, tiho, le dihajo; kot junaki nekoč, čakajoč na neenak boj. Ko odhajaš s svetišča, izginja tudi gigant, kot je ob prihodu rasel. Prsa pa so polna spoštovanja, misel prežeta z obudovanjem.

To je Kozara, spomenik v prostoru tri tisočpetstotih hektarjev. Za Kozaro Jasenica. Bela ploščad sredi zelenih trav. Na njej dve polovici ogromnega granitnega jabolka, ki simbolizirata daritev domovini. Veliko daritev: več kot osem tisoč borcev s tega koščka domovine se ni vrnilo v svoje kraje, ni doživelo svobode. Več kot enaindvajset tisoč prebivalcev pa je bilo ob življenja v taboriščih, po svojih domovih in drugod. Ostale so si

Naenkrat pa začne rasti pred teboj, kot privid, kot gora... Foto: GG Bled

rote in pohabljeni, vračali so se spomeničarji in heroji.

Vsem, prav vsem tistim, ki so padli, bili mučeni in ubiti, sodi ta spomenik. Pa tistim, ki so se vrnili in postali junaki, pa nam, da ga gledamo, da nas spominja na veliko epopejo bojev in trpljenja na poti za svobodo, za človekovo dostojanstvo, za bratstvo in enotnost, za enakopravnost vseh naših narodov in narodnosti. In zato, da ne pozabimo, da je ob Uni, proti Bihaču, Črno jezero postalo rdeče, ko se je vanj zlila kri dvasočih rodoljubov. Danes je jezero znova črno in mirno. Ko pa sonce zahaja za obronke šumečih gozdov, zlasti žarki vrišejo v njegovo globino in spokojno površje rahle in blede rdečkaste prame; potem jih znova zbrišo noč...

Jutro je. Ob reki drsi naš avtobus ob nepreštetih otočkih. Pogostoma brane spenijo vodo; še se vrtijo mlinška kolesa. Slama kritina hišic izvablja poezijo

pozabljenega. Race in ponirki zaplavajo pod klanjajoče se vrbe.

Ustavimo se v Bosanski Krupi, kjer nas pričakujejo stanovski tovariši.

Stiski rok, pozdravljanje in predstavljanje; že smo "stari" znanci, prijatelji.

Posedimo v motelu, potem pa se odpeljemo v oddaljenejši gozd. Spremljalo nas je kar 7 njihovih gozdarjev; tehnični direktor Risovca, inženirka Djuja Gnjatović pa nam je predstavila njihovo delovno organizacijo.

Povedala nam je, da TOZD GG Risovac, ki ima svoj sedež v Bihaču, gospodari na Unskem gozd-nem področju, ki zajema družbene gozdove štirih občin. Skupna površina znaša skoraj 66 tisoč hektarjev, od te pa je z gozdom obrasle 61 tisoč hektarjev ali 92 %.

Visokih gozdov je 42 %, nizkih

48 %, novoosnovanih (kultur) pa 2 %. Visoki gozdovi imajo povprečno lesno zalogo 310 m³/ha (80 m³ igl. in 230 m³ listavcev) nizki (panjevski) gozdovi pa 95 m³/ha.

Visoki gozdovi so pretežno mešani, prevladuje bukev, ki ji je od iglavcev najmočneje primešana jelka, od plemenitih listavcev pa javor in jesen. Delež smreke je izredno majhen.

V panjevskih gozdovih sta močno zastopana bukev in gaber, slede pa jima jesen in javor, cer in posamič primešani ostali listavci. Na področju Cazina in Velike Kladuše, ter delno Bosanske Krupe, pa so obsežnejši gozdovi domačega kostanja, ki močno trpi zaradi kostanjevega raka.

Vse področje je razdeljeno na 12 gospodarskih enot, v katerih znaša letni etat 256 tisoč m³ (od tega iglavcev 46 tisoč in listavcev 210 tisoč m³) oziroma 4,3 m³/ha.

Pridobivanje lesa je pretežno mehanizirano; oblovino spravlja-

jo s češkimi traktorji LKT 80, za katere pravijo, da so udobnejši od TJ (pozimi toplejši, manj utrujajoči, na voljo je dovolj rezervnih delov, manj okvar). Tanjše sortimente (cel. les, drva), pa spravljajo z bosanskimi konjički (samaraši).

Od motornih žag je najštevilnejša, Partner 421.

V gojivnem pogledu še nazadujejo. Od prebiralnega gospodarjenja prehajajo na skupinsko-prebiralno in skupinsko - postopno gospodarjenje; forsirajo nego in pogozdovanje opuščeni pašnih površin. Rezultati se že kažejo, predvsem na večjih kompleksih, na površinah do stotih hektarjev, kjer so zasadili rdeči in črni bor, pa ločeno smreko in macesen.

Zanimivo je, da izredno dobro uspeva smreka naše provinience. Letno tako pogozde približno 500 ha novih površin, nego in zaščito pa opravijo v obsegu 1000 ha.

V njihovi TOZD je zaposlenih okrog 650 delavcev, od teh pa 45

v skupnih službah. Inženirjev je 15, tehnikov pa 22.

Gozdni delavci, sekači in traktoristi, so "dvojni". Prvi delajo zaradi socialnega zavarovanja, doklad in drugih bonitet. Tem osebnih dohodek ni toliko pomemben in znaša do 7.000 din. Dnevno se vozijo na delovišča in navadno opravijo manj kot 8 delovnih ur na dan. Drugi pa delajo od zore do mraka, ob sobotah, nemalokrat pa tudi ob nedeljah. Bivajo v delavskih bivališčih neposredno od delovišč in zaslužijo od 25.000 do 30.000 din! Pri doseganju, odnosno izpolnjevanju plana, jih pesti pomanjkanje delovne sile in slabi vremenski pogoji.

Potem smo se poslovili od delavcev in jesenskega gozda. Vrnili smo se v motel.

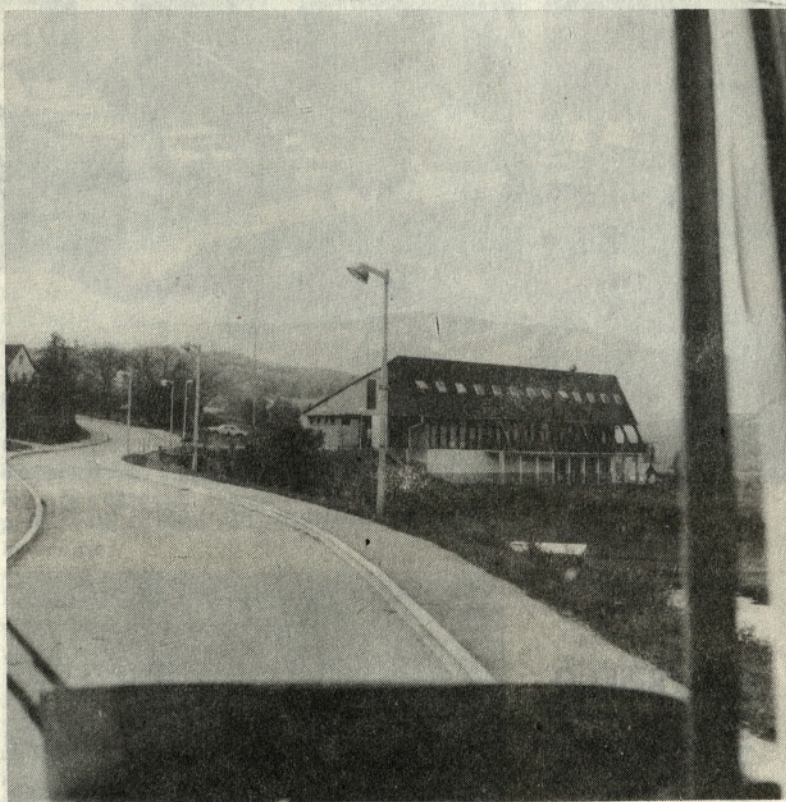
Gostoljubni bosanski kolegi so nas resnično vseskozi presenečali. Tu, v tem motelu, pa še posebno. Na koncu svoje zdravice pa je ing. Gnjatovičeva dejala: bili smo kolegi, sedaj pa smo postali tudi prijatelji. Prijetno je bilo slišati take besede, saj so bile tople in lepe. Pa nas je zopet presenetila. Začela je peti tisto našo: Po jezeru bliz' Triglava...

Prišlo je slovo. Stiski rok, pozdravljanje z dobrimi željami, želje po vrnitvi.

Še vedno so bile misli pri prijateljih, pa smo že prispeli v Bihać. Ogledali smo si posebnosti kraja, obiskali dvorano, v kateri je bilo 20. in 27. novembra 1942 Prvo zasedanje AVNOJ-a, od 27. do 29. novembra istega leta pa tudi Prvi kongres antifašistične mladine Jugoslavije.

Danes je ta prostor muzej in hkrati velika učilnica nove zgodovine o dolgo sanjani uresničitvi naše bodočnosti in svobode.

Spotoma smo si ogledali še druge drobne zanimivosti krajev in že smo bili na Petrovi gori. Ogled centralne partizanske bolnice, v kateri se je zdravilo več kot pet tisoč težkih ranjencev in od katerih jih je tisoč ostalo za vedno v njeni bližnji okolici.

V motelu so se vrstila presenečenja - Foto: GG Bled

Tam, v tistem bukovem gozdu, ni mladih dreves. Namesto njih so blede leseni križi, brez imen in zapisa rojstev. En sam zapis za vse je v srcih živeča legenda o umrlih junakih, ki so za vedno ostali na straži svobode.

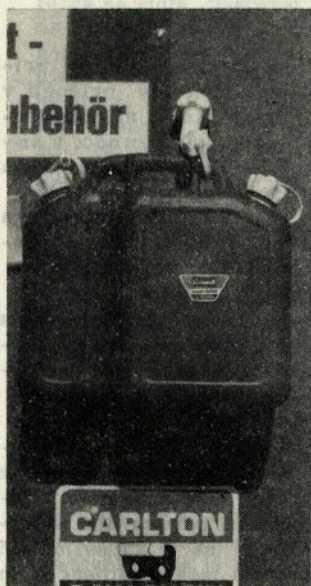
Odšli smo. Sprejemale so nas že belokranjske breze, potem dolenske smreke in hrasti; domači gozdovi. In postalo je vseeno, kod smo bili, kod smo. Tam ali doma.

Zopet smo spoznali, da je gozd kruh, da je gozd svoboda. Da so njegove krošnje streha nad glavno, da so njegova debela tople stene. Da je gozd zatočišče in lepota, pojem in resnica. Gozd...

Pripis

Vsi, ki smo se udeležili opisane popotovanja, se lepo zahvaljujemo našim bosanskim prijateljem - gozdarjem za njihovo veliko pozornost, prijaznost in gostoljubnost, kar še posebno velja ing. Djuji Gnjatovič in pa našemu ing. Jožu Skumavcu za zgledno vodeno pot, na kateri tudi tokrat z nami ni imel posebnih težav.

Nikolaj Lapuh

Ročka za prenos goriva na terenu.
Foto: Z. Šolar

OGLED CELOVŠKEGA GOZDARSKO-LESNEGA SEJMA

V dneh od 14.8. do 23.8. je bil v Celovcu odprt lesni sejma, ki je letos imel samo prvih 5 dni strokovni program s temami, ki so bile bolj namenjene lesarjem.

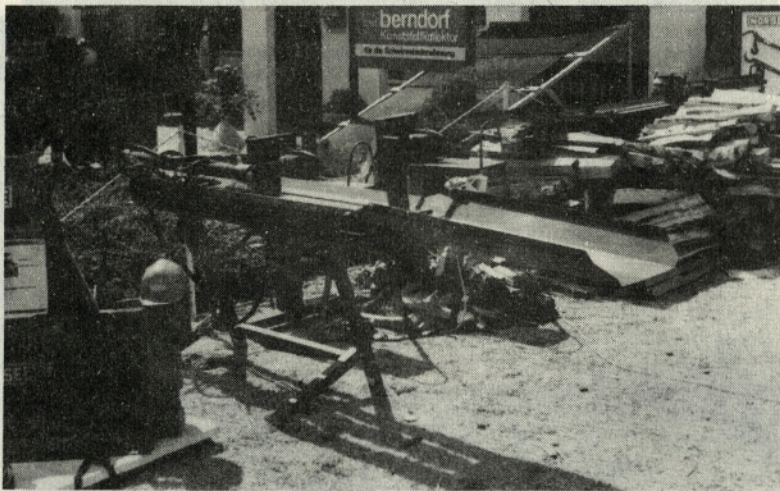
DIT gozdarstvo Bled je tudi letos organiziral ogled sejma in sicer 22.8., kar pa je na žalost padlo že v drugi del sejma tako, da so bili posamezni razstavniki prostori na sejmu že zaprti. Kakšnih posebnih novosti na sejmu ni bilo, nekaj manjših zanimivosti pa si je bilo kljub temu vredno ogledati.

Tako so predstavili zgibni traktor, ki ga v kooperaciji delajo Čehi in Avstrijci. V bistvu gre za traktor LKT 80, le da ima namesto češkega motorja zeter vgrajen steyerjev motor, kar je iz določenih razlogov zanimivo tudi za nas.

Posebno zanimivost so predstavljali tudi razni cepilni stroji za drva, kateri so v glavnem vsi delovali na principu klina gnanege s hidravliko. To je zanimivo tudi za nas, saj na našem območju letno naredimo okoli 7000 prm drv in to v glavnem vse na skladiščih.

Na sejmu so se predstavile tudi druge firme kot TIMBERJACK, HINTEREGGER, STEYR, IGLAND itd., vendar njihov proizvodni program v glavnem že poznamo. Še drobna zanimivost. Praktična kombinirana ročka za prenos goriva in maziva za sekača (5 litrov goriva, 2,5 l olja) v enem kosu. Mar številni domači proizvajalci plastičnih izdelkov česa podobnega ne bi mogli izdelati?

Z. Š.

Stroj za cepljenje drv - Foto: Z. Šolar

POD PRISEGO

Dovolil bi si opozoriti slavno sodišče na podatek, da je dandanašnji, ko vsi nosijo ozke in oprtete kavbojke, žeparstvo umetnost in težaško delo in bi bila huda kazen za to nepravilna.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE DR. MILANU CIGLARJU

Na dan borca, 4. julija sta Planinska zveza Slovenije in Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije odprla spominski park ponesrečenim planincem v Kamniških planinah in odkrila spominsko ploščo dr. Milanu Ciglarju. O pomenu spominskega parka je spregovoril predsednik Planinske zveze Slovenije ing. Tomaž Banovec, o življenju, delu in liku pokojnega Milana Ciglarja pa njegov sodelavec ing. Marjan Šolar. Odkritja se je udeležilo tudi pet članov naše delovne organizacije - nekateri kot predstavniki Planinskega društva Bled, kjer je pokojni Milan dolgo let vodil mladinski odsek, drugi kot njegovi dolgoletni sodelavci.

Ob spominski plošči dr. Milanu Ciglarju
Foto: J. S.

Podlogar Jože

LETOS TEKMOVANJE NA POKLJUKI

Sindikalna sveta občin Jesenice in Radovljica sta za prvo nedeljo v septembru razpisala proizvodno tekmovanje gozdarjev, kmetov in voznikov tovornjakov. Prireditveni prostor so pripravili delavci TOZD-a Pokljuka in sicer na travniku na Mrzlem studencu. Tekmovanje se je ob zvokih domačih viž in melodij začelo ob 9. uri. Nastopilo je pet ekip po 6 članov sekačev in 11 šoferjev tovornjakov. Poleg nastopajočih se je zbrala še velika množica gledalcev - članov delovne organizacije in drugih radovednežev. Ob 10. uri je bilo okrog stadiona parkiranih cca 120 avtomobilov. K vedremu razpoloženju je prispevalo še lepo sončno in toplo vreme.

Poskrbljeno je bilo še za šaljivo tekmovanje: valjanje hloda in zlaganje drv. Največ zanimanja je bilo za zlaganje drv, saj moški sploh na vrsto niso prišli. Nekateri so pogrešali tradicionalno prežagovanje hloda z lokarico. Prvič so lahko tekmovali tudi mlajši gledalci. Pomerili so se v zlaganju drv in pobiranju storžev.

Rezultati tekmovanja gozdarjev, kmetov in voznikov tovornjakov za prevoz lesa Pokljuka-Mrzli studenec 6. septembra 1981:

Doseženo mesto	Priimek in ime	TOZD	Število dosež. točk
1.	Zalokar Alojz	Pokljuka	563
2.	Aleksič Čedo	Bohinj	559
2.	Zorč Franc	Pokljuka	559
4.	Beznik Lovro	Pokljuka	544
5.	Babič Ilija	Jesenice	541,5
6.	Lipovec Jože	TOK-kmetje	531
7.	Korošec Jaka	Pokljuka	521
8.	Jelič Ante	TOK-delavci	512
9.	Jelič Petar	TOK-delavci	510
10.	Vučenović Ilija	Jesenice	508,5
11.	Čuden Joža	TOK-kmetje	506,5
12.	Sodja Franc	TOK-kmetje	502
13.	Razpet Pavel	Bohinj	493
14.	Potočnik Marjan	TOK-delavci	491
14.	Bučić Luka	Pokljuka	491
16.	Ganič Juro	Bohinj	488,5
17.	Kovačević Ivo	TOK-delavci	487
18.	Domislić Ivo	TOK-delavci	481,5
19.	Dežman Silvo	Pokljuka	472,5
20.	Klinar Štefan	TOK-kmetje	448,5
21.	Zalokar Ivan	TOK-kmetje	447,5
22.	Bučić Ivo	Bohinj	436,5
23.	Vukša Dušan	Jesenice	429
24.	Bučić Ilija	Jesenice	414,5
25.	Aleksič Peter	Bohinj	403

26.	Martić Vinko	Bohinj	382
27.	Mehanović Šefk	Jesenice	375
28.	Bučić Ivo, I.	Jesenice	324,5
29.	Medja Anton	TOK-kmetje	324
29.	Kovačević Marko	TOK-delavci	324

4.	Mulej Anica	3.06
5.	Ličef Marija	3.07
6.	Podlogar Rezka	3.15
7.	Kunstelj Ljuba	3.23
8.	Torkar Minka	3.47
9.	Boškovski Rozi	3.53
10.	Strgar Julka	3.57
11.	Čelik Milena	4.02
12.	Cesar Minka	4.06
13.	Bernard Olga	4.08
14.	Pančur Marjana	4.20
15.	Lebar Fani	4.26
16.	Velikonja Milka	4.54

EKIPE

		Skupno število točk
1.	TOZD gozdarstvo POKLJUKA	1.666
1.	Zalokar Alojz	563
2.	Zorč Franc	559
3.	Beznik Lovro	544
2.	TOZD gozdarstvo BOHINJ	1.540,5
1.	Aleksič Čedo	559
2.	Razpet Pavel	493
3.	Ganič Juro	488,5
3.	TOK - kmetje	1.539,5
1.	Lipovec Jože	531
2.	Čuden Jože	506,5
3.	Sodja Franc	502
4.	TOK - delavci	
1.	Jelič Ante	512
2.	Jelič Peter	510
3.	Potočnik Marjan	491
5.	TOZD gozdarstvo JESENICE	1.479
1.	Babič Ilija	541,5
2.	Vučenović Ilija	508,5
3.	Vukša Dušan	429

ZLAGANJE DRV - otroci - starejši

		Čas
1.	Zalokar Janez 1966	0.88 min.
2.	Rožič Bojan 1969	0.91 min.
2.	Jančič Matjaž 1968	0.91 min.
4.	Kavčič Roman 1967	0.93 min.
5.	Slivnik Stojan 1967	0.99 min.
6.	Stare Roman 1967	1.02 min.
7.	Jakun Matjaž 1968	1.08 min.
8.	Pančur Rok 1969	1.09 min.
8.	Klemenc Mitja 1968	1.09 min.
8.	Jančič Jure 1969	1.09 min.
11.	Arh Nuša 1966	1.21 min.
12.	Arh Branko 1969	1.33 min.
13.	Čelik Staša 1965	1.54 min.
14.	Zupan Marko 1967	1.75 min.

ZLAGANJE DRV - otroci - mlajši

1.	Klarič Jadranka 1970	1.10 min.
2.	Sodja Justina 1971	1.24 min.
3.	Slivnik Toni 1970	1.29 min.
4.	Markež Jani 1970	1.42 min.
5.	Dijak Suzana 1972	1.56 min.
6.	Urh Matjaž 1971	1.59 min.
7.	Vodnjov Sandi 1971	1.64 min.
8.	Iskra Urška 1973	2.33 min.

ŠOFERJI Št.točk

1.	Ambrožič Miro	344
2.	Kobal Drago	332
3.	Biček Štefan	330
4.	Dijak Franc	322
5.	Čuden Janez	319
6.	Sodja Pavel	302
7.	Polak Jaka	296
8.	Štefančič Stane	288
9.	Tonejc Štefan	280
10.	Jensterle Bojan	277
11.	Slivnik Janez	269

VALJANJE HLODA

		Čas
1.	Klinar Andrej 1942	0.24
2.	Aleksič Čedo 1954	0.26
3.	Sodja Mirko 1948	0.27
3.	Vukša Dušan 1937	0.27
5.	Boškovski Drago 1949	0.28
5.	Zalokar Alojz 1934	0.28
7.	Aleksič Petar 1950	0.30
7.	Zorč Franc 1932	0.30
7.	Arh Jože 1937	0.30
10.	Klinar Štefan 1956	0.31
11.	Paurevič Jago 1932	0.33
12.	Milivojevič Čedo 1952	0.34
12.	Štravs Marjan 1957	0.34

ZLAGANJE DRV - ženske

		Čas
1.	Klinar Tilka	2.29
2.	Sodja Polonca	3.01
3.	Štokelj Meri	3.03

14. Arh Tine	1930	0.39
15. Razpet Pavel	1934	0.40
16. Cvijetič Nedeljko	1952	0.44
17. Bučič Ivo	1957	0.50
18. Korošec Janko	1928	0.56
19. Polančec Mijo	1940	0.58
20. Žmítek Iztok	1962	1.02
21. Jež Boris	1955	1.06
22. Čaušević Čedo	1940	1.50
23. Božič Jože	1930	1.57
24. Karimović Marjan	1936	2.24
25. Hukarevič Meho	1927	odstopil

OTVORITEV NOVEGA MOSTU MEVKUŠ-LAZE

Most, ki veže Mevkuš z Lazami čez reko Radovno, je bil v celoti dotrajan in zato se je krajevna skupnost Gorje odločila, da se ta most obnovi.

In res! Letošnje leto so se začela obnovitvena dela. Vsa dela je prevzel mladi, privatni zidarski mojster Drago Žemva iz Sp. Gorij. In kot mi je povedal, sta bila stranska - nosilna in obenem oporna zidova že delno nagnjena in izpodkopana od rečne vode reke Radovne. Treba je bilo, ob temeljih teh nosilnih opornikov temeljito vse to podbetonirati in zavarovati pred izpodkopavanjem vodne moči reke Radovne, ki ni majhna.

Novi most, ki je bil odprt v začetku avgusta, je grajen v celoti v železni konstrukciji. Železne nosilce (traverze) je iz železarnice Jesenice dobil predsednik KS Gorje, tovariš Peter Sekloča. Delavci GG Bled pa so z velikim zgibnim traktorjem nosilce postavili na odgovarjajoče mesto.

Most je dolg 19 metrov, hodna širina je 110 cm, kar pa se krajanom zdi malo preozko, predvsem zato, ker se ne da iti preko mostu z konjsko vprego. Vsa ogaja je v železni izvedbi, nanjo pa so pritrjene pokončne deske, ki so jih dali krajanje Zgornjih Lazov brezplačno.

Ta most, ki služi krajanom Lazov in drugim krajanom Gorij, je služil tudi partizanom, ki so med NOV hodili preko njega (starega) v bližnji Komarjev mlin po moko in kruh in jim je bila Komarjeva hiša vedno na strani in zanje vedno odprtih vrat.

Predračunska cena mostu je znašala 15 starih milijonov in ni bila prekoračena.

Jože Ambrožič

Izdelava poseka - Foto: J. P.

Prežagovanje - Foto: J.P.

Kombinirani rez - Foto: J.P.

Ekipa TO Pokljuka se ne da. - Foto: J.P.

Po končanem tekmovanju so vsi nastopajoči prejeli praktična darila.

Podlogar Jože

PROSLAVE OB KRAJEVNEM PRAZNIKU GORIJ

DPO Gorje, KS in ZB Gorje so za svoj krajevni praznik organizirali vrsto proslav in odkritje spominskega obeležja v Sr. Radovni ter vrsto športnih tekmovanj, ki so trajala vse do 20. septembra.

28. 8. 1981 je bila slavnostna seja skupščine KS Gorje

29. 8. 1981 pohod mladine po poteh spominskih obeležij

29. 8. 1981 pogostitev najstarejših občanov v novih prostorih upokojenskega bloka v Sp. Gorjah 30. 8. 1981 ob 10. uri odkritje spominskega obeležja kurirjem na postaji G-29 pri Klemenčku v Srednji Radovni

30. 8. 1981 ob 11. uri svečanost ob obletnici požiga Sr. Radovne ob spomeniku žrtvam, ki so tam v pogoriščih svojih rojstnih domov, darovali svoja življenja in

to od dojenčkov do starčkov pod krutim nasiljem nemškega nacizma.

V nedeljo, 30. 8. 1981, se je ob določeni uri zbrala množica gorcev in drugih krajanov Bleda ter okolice. Slavnosti so prisostvovali tudi nepogrešljivi gorski godbeniki, mladina, gasilci in komorni moški pevski zbor iz Zasipa, ki je s svojo res ubrano partizansko pesmijo pretresel in obenem navdušil vse prisotne, ki pa jih ni bilo malo.

Ob otvoritvi spominske plošče kurirjem na postaji G-29 pri Klemenčku je imel slavnostni govor Jože Kozelj-Gašper. Prvi komandir te partizanske kurirske postaje G-29 je bil Zupan Tine-Tilen, za njim pa Jože Kozelj-Gašper. Kot kurirji na tej postaji pa so bili še: Jože Lipovec iz Zg. Lazov, Lipovec Franc iz Poljšice, Jože Ambrožič iz Sp. Gorij, njegova sedajna žena Ančka je bila za kuharico, dalje Janez Kunčič, Potočnik Anton iz Pernikov, Karel Kozelj iz Gorij, Bernard Robič iz Poljšice in Miri Jovan-kuharica. Po slavnostnem govoru je odkril spominsko ploščo predsednik ZZB NOV Gorje, prvoborec Vinko Repe-Triglavski.

Po tem slavlju se je vršila glavna spominska proslava ob spomeniku žrtvam požiga Radovne. To vas, v prelepi, še nedotaknjeni dolini reke Radovne, so Nemci požgali 20. septembra 1944 leta. Požgali so vseh dvanajst hiš z gospodarskimi poslopji. Pobili so vse ljudi in jih sežgali v lastnih rojstnih hišah od sedem-mesečnega dojenčka do 80-letnega starčka. Jože Rekar, ki je bil v partizanih nad obronki svoje rodne vasi kot kurir, je drugi dan po požigu žalostno ogledoval svojo rojstno hišo in v nji sežgana trupla svoje stare matere, mame in petih bratcev in sestra, starih od sedem mesecev do šestnajstih let. Sam je vojno preživel in se po vojni zaposlil kot gozdar na mariborskem območju, toda tudi on je že pokojni. Njegov oče se je tedaj mudil v Zg. Radovni, kjer je drvaril. Na to žalostno pogorišče, na mesto, kjer je izgubil mamo, ženo in pet otrok, se je vrnil le enkrat. Ni se več vračal na ta

Na Klemenčkovem vrtu - Foto: J. A.

žalostni kraj, po več letih samevanja si je ustvaril novo družino v Zg. Radovni, tam umrl in je pokopan na Dovjem nad Mojstrano.

Na tej proslavi je imel slavnostni govor tovariš Matevž Bizjak,

slavnosti pa je prisostvoval tudi predsednik ZZB-NOV Radovljica, tovariš Slavko Staroverski in eden izmed prvih aktivistov in organizatorjev dela za OF v tej Radovni, tamkajšnji gozdar tovariš Krišpin Ogris, ki ima že devet desetletij svojega življenja.

Sledilo je še družabno srečanje in pristrčni pogovori med še preživelimi borci NOV. Razveseljivo pa je dejstvo, da se takih obeležij udeležuje tudi mladina, kajti skoraj da ne morejo verjeti resnici, da se je kaj takega res dogajalo med NOV!? In prav je tako, da se mladina udeležuje takih obeležij, kajti borbene vrste se naglo redčijo, posledica tega prestopanja pa je nagla umrljivost borcev in zapornikov, kajti najlepša leta svoje mladosti so jim bila zatrta in žrtvovana za boljše življenje potomcev. Zato se to ne sme nikoli več ponoviti in mladina mora spoštovati to, kar jim je naša revolucija priborila.

Ob sklepu tega zapisa naj še povem, da je v novem stanovanjskem bloku v Sp. Gorjah, na mestu, kjer so bili ustreljeni 28. 8. 1941 talci, v Gorjah imajo ta dan svoj krajevni praznik, dobilo ključke za svoja nova stanovanja devet srečnih družin, upokojenci DU Gorje-Zasip pa svoje družabne prostore.

Jože Ambrožič

NAGRADNI NATEČAJ ZA INOVACIJE

S PODROČJA ZBOLJŠANJA POGOJEV IN HUMANIZACIJE DELA

Po sklepu sveta Zveze sindikatov Jugoslavije od 30. septembra 1980 odbor sveta ZSJ za inovacije razpisuje Nagradni natečaj za inovacije s področja zboljšanja pogojev in humanizacije dela.

Nagrade bodo podeljene leta 1982 ob 1. maju - prazniku dela.

Na tem natečaju bodo podeljene:

- dve prvi nagradi po 30.000 din,
- dve drugi nagradi po 20.000 din,
- dve tretji nagradi po 10.000 din.

Pravico do sodelovanja na natečaju imajo vsi delavci, katerih inovacije izpolnjujejo naslednje kriterije:

- zboljšujejo delovne pogoje,
- zmanjšujejo težke posledice poškodb na delu,

- humanizirajo delo,
- zboljšujejo varnost delavcev pri delu,
- zmanjšujejo invalidnost delavcev
- odpravljajo razne vzroke bolezni delavcev,
- odpravljajo ali znatno zmanjšujejo poklicna obolenja,
- odpravljajo vzroke, ki škodljivo vplivajo na delovne pogoje,
- zmanjšujejo ali odpravljajo možnost za poškodbe na delu,
- zmanjšujejo število beneficiranih delovnih mest,
- prispevajo h krepitvi delovne sposobnosti delavcev,
- povečujejo produktivnost in dohodek.

Prijavljene inovacije se morajo nanašati na zboljšanje pogojev in humanizacijo dela in morajo vsebovati:

- prijavo in opis inovacije z dokumentom o stopnji uporanosti,
- dokaz oziroma utemeljitev učinkov inovacije po kriterijih natečaja, pri čemer ima prednost zdravje delavcev in zboljšanje delovnih pogojev,
- utemeljitev in dokaz o ekonomskih in drugih učinkih,
- sklep ustreznega organa o vrednosti inovacije oz. rešitve,
- priporočilo osnovne organizacije zveze sindikatov,
- naslov avtorja.

Pri ocenjevanju imajo prednost inovacije, ki so v praksi že uveljavljene.

Prijave pošljite uredništvu Preseka od dneva objave natečaja do 1. marca 1982.

Koordinacijski odbor sveta ZSJ za inovacije

REDNA LETNA KNJIŽNA ZBIRKA PREŠERNOVE DRUŽBE

Pred obletnico rojstva dr. Franceta Prešerna, ki jo slavimo 3. decembra, je Prešernova družba spet izdala svojo redno letno knjižno zbirko. Ta, gotovo najcenejša zbirka na Slovenskem, vezana v platno, z večbarvnim ščitnim ovitkom (broširan je le koledar) in tiskana na brezlesnem papirju, stane vsega 450 dinarjev. Če ne potrebujete trdih platnic in boljšega papirja, se lahko odločite za broširano izdajo, ki stane le 350 dinarjev.

Naročnino lahko plačate tudi v dveh obrokih.

Vendar to ni vse, zaradi česar na izid zbirke opozarjamo tudi člane našega kolektiva. Skrbno izbrano in mikavno branje je vredno, da bi ga imeli v vsaki družini:

1. Prešernov koledar za leto 1982

- knjiga velikega formata z okrog 200 stranmi prinaša poleg koledarskega dela, opremljenega z barvnimi reprodukcijami slikami Maksima Gasparija, vrsto aktualnih člankov, ki bodo prav gotovo pritegnili vsakega

bralca: Vekoslav Grmič razpravlja o mestu kristjanov v naši samoupravni socialistični družbi, Jože Smole nam razgrinja podobo današnjega nemirnega sveta, Anton Trstenjak kritično razmišlja o grozeči sili porabniške družbe in samomoru, Ivan Sedej pa primerja staro in novo-kmečko in sodobno ljudsko arhitekturo. Tu so še: Jože Dolenc - Ob štiristoletnici Gregorijanskega koledarja, Janez Gregory - Tudi pri nas je živalstvo ogroženo, France Adamič-Spomini na brata Louisa Adamiča, pa še pesmi in kratka proza sodobnih slovenskih ustvarjalcev - Vladimirja Kavčiča, Miška Kranjca, Pavleta Zidarja, Karla Grabeljška, Toneta Svetine, Miloša Mikelna in drugih.

2. Ta glavna Urša

- privlačna lahkotna pripoved znanega slovenskega romanopisca Smiljana Rozmana, napisana v obliki dnevnika predstavnice sodobne šolske mladine.

3. Ljudje pod Osojnikom

- delo, v katerem naj pisatelj France Bevk z enkratnim mojstrstvom in umetniško tenkočut-

nostjo prikaže usodo svojih rojakov, kmetov, dninarjev in drugih hribovskih prebivalcev.

4. Po jamborni cesti...v mesto na peklu

- na bogatih pričevanjih osnovan kulturno-zgodovinski zapis dr. Miroslava Pahorja ob sodelovanju Ilonke Hajnal. Knjiga pripoveduje o stari rimski cesti pod Nanosom, po kateri so od nekdaj prevažali les proti Trstu.

5. Hitro pripravljane jedi

- priročnik, ki daje sodobnim mladim kuharicam in kuharjem v roke napotilo za hitro pripravljane okusnih jedi. Napisala ga je priznana avtorica tovrstnih del Andreja Grum.

Če se še niste odločili za nakup, vam priporočamo, da poiščete poverjenika Prešernove družbe in zbirko pri njemu naročite. Lahko pa izpolnite tudi naročilnico ki jo dobite pri tov. Černe Mileni v OSSS in jo pošljete naravnost Prešernovi družbi, Ljubljana, Borsetova 27.

Učitelj na začetku šolskega leta spozna svoje učence...

- ... Kaj pa je tvoj oče, fantek? vpraša Tončka.
- ... Bolnik...
- ... Ne sprašujem tega. Zanima me, kaj tvoj oče dela...?
- ... Kašlja...

Glasilo "PRESEKI" ureja uredniški odbor organizacije združenega dela GG Bled, Ljubljanska c. 19.

Odgovorni urednik Jože Skumavec, dipl. ing., tiska Delavska univerza Tomo Brejc Kranj v 500 izvodih.

